

«Feu memòria dels vostres dirigents, que us van anunciar la paraula de Déu; considereu el resultat de la seva vida i imiteu la seva fe.» (He 13,7)

Església de Tarragona

Butlletí Oficial
de l'Arquebisbat

Núm. 1

Gener de 2013

ESGLÉSIA DE TARRAGONA

BUTLLETÍ OFICIAL DE L'ARQUEBISBAT

1

Tarragona, gener de 2013
3a època. Núm. 472

Secció oficial

Arquebisbe metropolità

Agraïment de la Secretaria d'Estat de la Santa Seu per la felicitació de Nadal rebuda de l'Arquebisbe	3
En l'any de la Fe, carta de felicitació de Nadal als missioners.....	4
En l'ordenació presbiteral de Mn. Albert Fortuny Llaveria, homilia	5
<i>Als Quatre Vents</i>	
427. Pares i mestres	8
428. Maria, entre el desconcert i la fe	9
429. El treball dels laics	10
430. Un Nadal inoblidable	11
431. El que sabem del 2013	12
Activitats pastorals de l'Arquebisbe durant el desembre	14

Secretaria General i Cancelleria

Reunió n. 258 del Consell episcopal	18
Reunions n. 259 i 260 del Consell episcopal	19
Nomenaments fets el desembre de 2012	20

Secció documental

Benet XVI, papa

Nadal de N. S. Jesucrist. Homilia de la missa de la nit	22
Diada de Nadal. Missatge "Urbi et Orbi"	24

“Feliços els qui treballen per la pau”. Missatge per a la XLVI jornada mundial de la pau.....	26
<i>Audiències generals en l'Any de la fe</i>	
Déu revela el seu designi.....	32
Les etapes de la Revelació.....	34
Maria Verge, icona de la fe obedient.....	37

(40 p.)

Redacció i Administració: Pla de Palau, 2. Telèfon: 977 23 34 12 o també 977 23 26 11 ext. 207. 43003 Tarragona
Portada: Santa Tecla, de fusta daurada i estofada amb afegits de llautó d'autor anònim del s. XVI. Prové de la Catedral
Fotografia: cedida pel Museu Diocesà

Dip. Legal: T. 2 – 1958
Indústries Gràfiques Gabriel Gibert. C/ Cartagena, 12. Tel. 977 22 45 58. 43004 Tarragona
Director, composició i muntatge del text: Jaume Roig i Roig, pvre. – c/e: boat@arqgn.cat
Publicitat: Arquebisbat de Tarragona - Secretaria General - Tel. 977 23 34 12 ext. 212 (Montserrat)

Arquebisbe Metropolità

AGRAÏMENT DE LA SECRETARIA D'ESTAT DE LA SANTA SEU *pel missatge de felicitació de Nadal enviat per l'Arquebisbe*

SECRETARIA DE ESTADO
PRIMERA SECCIÓN - ASUNTOS GENERALES

Vaticano, 18 de diciembre de 2012

N. 206.000

Señor Arzobispo:

Con ocasión de las Fiestas de Navidad y Año Nuevo, y en nombre también de los fieles de esa querida Iglesia particular de Tarragona, ha enviado al Papa Benedicto XVI un amable mensaje de felicitación.

Su Santidad agradece esta delicada muestra de afecto, a la que corresponde deseando que el Nacimiento de Jesucristo, en el que se manifiesta el inmenso amor que Dios tiene al género humano, ayude a descubrir el verdadero gozo y la luz de la Navidad.

Con estos sentimientos, el Sumo Pontífice, a la vez que invoca la celestial intercesión de la Inmaculada Madre del Salvador, se alegra de enviar a Vuestra Excelencia y a cuantos están confiados a su cuidado pastoral, la implorada Bendición Apostólica.

Aprovecho la ocasión para expresarle, Señor Arzobispo, el testimonio de mi consideración y estima en Cristo.

✠ Angelo Becciu
Sustituto

Mons. Jaume PUJOL BALCELLS
Arzobispo de Tarragona

TARRAGONA

FELICITACIÓ DE NADAL ALS MISSIONERS

carta felicitant-los el Nadal en l'Any de la fe

L'Arquebisbe de Tarragona

*«Us anuncio una gran alegria:
Avui ens ha nascut un salvador,
Que és el Messies, el Senyor» (Lc 2:10-11)*

Als sacerdots, religiosos, laics i laiques de l'arxidiòcesi de Tarragona que sou a les missions

Molt estimats en el Senyor. Pau i bé!

En aquest primer diumenge d'Advent us escric la meva carta de felicitació per les festes de Nadal. Molt a prop del pessebre us encomanaré al Senyor, les vostres comunitats i totes les persones que estimeu.

Estem en l'Any de la fe, i voldria que, seguint les indicacions del sant pare Benet XVI, i com he escrit en la meva carta pastoral *Viure la fe. Transmetre la fe*, ens servís en primer lloc per a enfortir la nostra fe, per a «redescobrir» el camí de la fe per a il·luminar de manera cada vegada més clara l'alegria i l'entusiasme renovat de l'encontre amb Crist (carta *Porta fidei*, n. 2). I, en segon lloc, per ajudar aquells que s'han allunyat a descobrir que ser i viure com a cristians és meravellós, que omple la vida de pau i d'alegria i li dona sentit de plenitud. Ha de ser un any en què la joia i l'entusiasme de viure i comunicar la fe estigui a l'arrel de la joia i l'alegria de ser cristians.

Com potser ja sabeu, tots els bisbes de la Conferència Episcopal Espanyola han decidit que la segona beatificació conjunta dels màrtirs per odi a la fe es faci a Tarragona; serà el 27 d'octubre de l'any vinent, 2013. La Causa de beatificació del bisbe Borràs i el gran nombre de 146 màrtirs de la nostra arxidiòcesi ha fet decantar la balança perquè es faci a casa nostra. Penseu que per ara són 33 causes de màrtirs de tot Espanya: faran un total de més de 500 màrtirs. La Causa de Tarragona inclou el bisbe Manuel Borràs, 39 germans de La Salle, 20 monjos de Montserrat, 7 Carmelites Descalços, 7 Claretians, 4 preveres de la Fraternitat Terciària de les Carmelites de l'Ensenyança i 1 Caputxí. Estic segur que serà una gran mostra de fe i un ajut per revitalitzà la fe de la nostra gent. Podreu trobar notícies sobre aquest esdeveniment en el nostre web.

La Catedral està quedant molt bonica després de la quarta fase de reforma que s'hi ha fet. Ha quedat molt neta, lluminosa, sembla una altra Catedral. Ha començat també aquests dies a instal·lar-s'hi el nou orgue, que esperem que pugui sonar la nit de Pasqua. Ho fem tot per a glòria del Senyor.

Pregueu pel Seminari, Major i Menor: la vostra pregària és molt valuosa.

Us tindrem a tots molt presents aquests dies. Que el Senyor us beneeixi i us guardi. No oblideu que aquí teniu sempre la vostra casa. Us estimem i recordem. Us desitjo de cor un *bon* i *sant* Nadal i un *feliç* any nou. Amb molt d'afecte us envio la meva benedicció.

† Jaume Pujol Balcells
Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

Tarragona, 2 de desembre de 2012

HOMILIA

*en l'ordenació presbiteral de Mn. Albert Fortuny Llaveria,
a la catedral, el diumenge 16 de desembre de 2012*

Diumenge III d'Advent: So 3,14-18; Salm : Is 12,2-6; Fl 4,4-7; Lc 3,10-18

Benvolgut Capítol de la Catedral; Mn. Norbert Miracle, rector del Seminari; preveres concelebrants i diaques. Estimat Albert, pares, Vicent i Fàtima, germans i familiars. Benvolguts tots en el Senyor ressuscitat. Ens hem reunit a la Catedral per a participar en l'ordenació presbiteral del diaca Albert Fortuny Llaveria.

No cal dir que estem especialment contents perquè tindrem un nou prevere a la nostra Església de Tarragona. Albert, des del mes de juliol, amb la teva ordenació diaconal a Cambrils, has exercit el diaconat en diverses tasques. Avui rebràs l'orde del presbiterat i t'incorporaràs al presbiteri de l'arxidiòcesi. En donem moltes gràcies a Déu i t'encomanen al Senyor perquè siguis un sacerdot fidel, un prevere sant que puguis ajudar a ser santes a moltes persones al llarg de la teva vida.

Estem en temps d'Advent. En la primera lectura Sofonies diu a Jerusalem i a tots nosaltres: «Alegrat i celebra-ho de tot cor, ciutat de Jerusalem. El Senyor ha tret fora els qui et condemnaven, ha fet fugir els teus enemics. Tens dintre teu el Senyor, el rei d'Israel, no veuràs mai més cap desastre» (So 3,14).

Albert, has arribat fins aquí gràcies també a la teva fidelitat, convençut del que ens acaba d'anunciar de nou el profeta: que el Senyor ens estima, que és al teu costat. Ho has pogut viure i comprovar des de petit en la teva família, a la parròquia, a l'escola, al Seminari. I pots estar segur que Déu serà al teu costat durant tota la teva vida.

Hem llegit a l'evangeli com Joan Baptista, la gran figura de l'Advent, anuncia al poble la bona nova, i ho concretava amb obres de misericòrdia; a la pregunta de la gent: «Què hem de fer?» responia: «Qui tingui dos vestits que en doni un al qui no en té, i qui tingui menjar que el comparteixi també amb els altres» (Lc 3,10). Penso que aquests temps de crisi ens han fet descobrir que hi ha molta solidaritat, encara que davant de tantes necessitats continua sent molt necessària.

Podem dir que la missió del prevere és com la de Joan Baptista, que anuncia la salvació. Ha de ser al costat dels homes i les dones del seu temps per portar-los cap a Déu, per ajudar-los en el seu camí cap al cel. Els preveres no som millors, però tenim la gràcia específica d'aquest gran sagrament de l'orde sacerdotal, que ens fa dispensadors i administradors dels misteris de Déu.

Per a portar a terme una missió tan important, hem de ser homes de fe, d'esperança i de caritat. Al voltant d'aquestes tres virtuts teològals, ajudats per les virtuts cardinals de la prudència, la justícia, la fortalesa i la templança, s'ha de desenvolupar tota l'existència sacerdotal.

En primer lloc, Albert, has de home de fe. La predicació de la paraula de Déu, una de les principals missions del prevere, has de fer-la amb convicció, amb aquella fe que faci arribar la paraula als oients, que entri no sols a la intel·ligència, sinó que arribi al cor. Es predica més per l'exemple que no pas per la paraula, perquè els oients captin de seguida si el que es predica es viu.

¿Ets conscient, Albert, que t'ordenes en l'Any de la fe que volem celebrar amb tota la intensitat que ens demana de fer-ho el papa Benet? T'has alimentat de la paraula de Déu des de petit. Durant sis anys, al Seminari Major Interdiocesà i a la Facultat de Teologia de Catalunya, has rebut una àmplia i bona formació sobre els continguts de la fe catòlica. No deixis d'estudiar, de continuar preparant-te perquè puguis ser llum pels qui s'acosten a tu. Els preveres necessitem una formació permanent, un estudi i una reflexió feta en la pregària sobre allò que estudiem. Que les veritats en què creiem siguin viscudes; els fidels volen veure aquestes veritats encarnades. La ignorància religiosa és molt gran. No et cansis, Albert, de predicar i de testimoniar amb la teva vida la fe catòlica, perquè la fe és el tresor més gran que Déu ens ha donat i que ens dóna constantment.

Has de ser home d'esperança. El prevere és l'home que viu i predica l'esperança. En el Youcat es dóna aquesta bonica descripció. Diu que «l'esperança és la virtut amb la qual mirem amb constància l'objectiu de la nostra presència sobre la terra, o sigui lloar i servir Déu; és la virtut amb la qual veiem en què consisteix la nostra veritable felicitat, o sigui a trobar en Déu la nostra plenitud; és la virtut amb la qual albirem on és la nostra pàtria definitiva, o sigui en Déu» (n. 308). I aquest catecisme afegeix unes boniques paraules de sant Agustí: «Esperar significa creure en l'aventura de l'amor, tenir confiança en els homes, fer el salt de la incertesa i refiar-se completament de Déu». L'Advent és el temps de l'esperança: esperem Jesús, el Redemptor, aquell que ens ha de salvar.

Albert, estigues sempre disponible per atendre les persones, escoltar, animar, donar esperança; mai res no està perdut. Sigues optimista. Com ens diu sant Pau en la segona lectura: «Germans, viviu sempre contents en el Senyor; ho repeteixo, viviu contents. Que tothom us conegui com gent de bon tracte» (Fl 4,4). Fes entendre el que és essencial en la vida, que és lloar i servir Déu, trobar en ell la nostra plenitud, albirar on és la pàtria definitiva, que és Déu mateix.

I, sobretot, Albert, junt amb la fe i l'esperança has de ser una persona que visqui la caritat, que estimi de veritat. En primer lloc a Déu sobre totes les coses. Podràs honorar-lo i estimar-lo d'una manera única celebrant el sant Sacrifici de l'altar, la missa, l'eucaristia, l'acció de gràcies per excel·lència. Presidiràs l'altar in persona Christi capitis, 'en la persona de Crist cap'; això vol dir que els sacerdots no solament actuem en lloc de (o per encàrrec de) Crist, sinó que, en virtut de la nostra consagració, és Crist qui actua per mitjà nostre com a cap de l'Església. Certament és un misteri, però un misteri d'amor. Un sacerdot enamorat de Déu com ningú, sant Joan Maria Vianney, el rector d'Ars, va deixar escrit: «Déu ens hauria donat una cosa més gran, si hagués tingut una cosa més gran que ell mateix.»

Pel sagrament de l'orde s'imprimirà en la teva ànima un signe espiritual indeleble, el caràcter, que et configurarà amb Jesucrist en qualitat de cap i pastor, i et conferirà un «poder espiritual», que és participació de l'autoritat amb què Crist mateix, mitjançant el seu Esperit, edifica i governa l'Església. Has de ser, com Jesús un bon pastor, que estima les seves ovelles, que viu la caritat pastoral, que és aquella virtut amb la qual imitem Crist en la seva entrega i en el seu servei. No és només el que fem, sinó el do de nosaltres mateixos, el que manifesta l'amor de Crist per al seu ramat. La caritat pastoral determina la nostra manera de pensar i d'actuar, la nostra manera de relacionar-nos amb la gent. En definitiva, és imitar Jesús, el bon pastor, que dóna la vida per les seves ovelles (Jn 10,11). I no oblidis que el pastor es preocupa de cadascuna de les ovelles, i manifesta atencions especials amb les que més ho necessiten, sense desanimar-se per les dificultats o rendir-se davant la fatiga.

Recordo que en la teva ordenació diaconal vaig donar la notícia que el sant pare Benet XVI havia firmat el decret per a la beatificació de la Causa dels màrtirs de l'arxidiòcesi encapçalada pel bisbe auxiliar Manuel Borràs i 146 màrtirs més. Avui us puc dir que el 27 d'octubre de 2013 celebrarem a Tarragona la cerimònia de la seva beatificació, junt amb altres centenars de màrtirs: al final passaran de 500.

A l'acabament del segon millenni l'Església ha tornat a ser Església de màrtirs, i ho continua sent a diversos indrets del món. Amb la seva beatificació, el que volem és glorificar Déu per la fe que venç el món (cf. 1Jn 5,4) i que supera les foscor de la història i les culpes dels homes. Els màrtirs donen glòria a Déu amb la seva vida i amb la seva mort, i s'han convertit per a tots nosaltres en signes d'amor, de perdó i de pau. Els màrtirs, pel fet d'unir llur sang a la de Crist, són profecia de redempció i d'un futur diví, veritablement millor, per a cada persona i per a tota la humanitat. Aquest és el sentit profund de la beatificació d'aquests homes i do-

nes, cristians com nosaltres, que ens han donat un meravellós exemple de caritat cristiana, ja que la gràcia del martiri —perquè es tracta d'un do que precisa de la gràcia de Déu— és l'estat més elevat de la caritat cristiana.

I acabo donant les gràcies a tots vosaltres i expressant la meva felicitació més calorosa als pares, Fàtima i Vicent, germans, avis, tiets, parents i amics del nou sacerdot, alhora que us demano a tots que continueu pregant per ell. Presentem les nostres pregàries a Déu per mans de la Santíssima Verge, Mare dels cristians i especialment dels sacerdots. I una vegada més demanant que no ens faltin vocacions al ministeri sacerdotal: la collita és molt abundant, i els segadors pocs.

Escrits setmanals “Als quatre vents”

427. PARES I MESTRES

2 de desembre de 2012

El famós general Wellington, temps després de vèncer a Napoleó, va tornar a visitar l'acadèmia on s'havia format, i va comentar: «Aquí en realitat es va guanyar la batalla de Waterloo.» Amb aquesta anècdota sobre la importància de la formació, introdueixo el tema d'avui, en la línia dels textos del concili Vaticà II amb motiu del seu cinquantenari. Es tracta del document *Gravissimum educationis*, referit a l'extrema importància de l'educació en la vida de l'home.

Abans d'entrar en les consideracions, penso que cada un de nosaltres podria esmentar la influència que va tenir en la seva vida determinat col·legi o certs professors. Potser un li va fer amable una assignatura i d'això se'n derivà en el futur l'elecció d'una carrera, potser d'un altre va aprendre algun valor intangible però real com l'esforç, la humilitat, la puntualitat o el bon humor... Personalment sempre agraeixo a Déu l'educació que vaig rebre dels Germans Maristes, sense que amb això faci qüestió de si l'ensenyament ha de ser públic o concertat. L'important en l'ordre educatiu és l'estima a la veritat i la manera com els mestres aconseguen desenvolupar les capacitats dels alumnes, físiques, intel·lectuals i morals.

El text conciliar parla de la necessitat de formar els nens i joves, i també de la formació continuada d'adults, per tal que tots assolixin una major capacitat per a escollir la veritable llibertat, conreant el coratge, la constància, l'esforç, la comprensió dels temes i l'acceptació del debat de les idees entre les persones.

Sense necessitat que es formin en col·legis religiosos –i aquí vull aprofitar per agrair la magnífica tasca que aquests col·legis fan a l'arxidiòcesi– els escolars tenen dret a rebre una educació integral, també en valors morals, que de fet seran

els més útils per a la seva vida i per a la convivència. I els escolars que estan batejats han de poder conèixer gradualment els misteris de Salvació proposats per l'Església.

La *Gravissimum educationis*, alhora que exalta la tasca del professorat, en tots els nivells, recorda que la prioritat educativa pertany als pares. S'ha dit, amb raó, que les principals lliçons s'aprenen a sota del llum del menjador. Els pares, primers educadors a casa, tenen també el dret d'escollir escola per als seus fills d'acord amb la seva forma de pensar i les seves creences. L'Estat no pot pretendre suplantar aquest dret, sinó que el seu paper és subsidiari, encara que pugui i hagi de controlar el funcionament correcte del sistema educatiu.

L'educació universal és un dret de la humanitat. Ningú no en pot ser exclòs per la seva raça, religió o per altres raons. En aquests temps de crisi sabem, a més, que l'educació obre moltes portes que d'una altra manera estarien tancades, perquè ajuda a pensar, a decidir i a esforçar-se per assolir uns objectius. Això sí, per a l'èxit educatiu, la col·laboració entre pares i mestres és indispensable.

428. MARIA, ENTRE EL DESCONCERT I LA FE

9 de desembre de 2012

En el Sínode de Bisbes sobre la nova evangelització celebrat a l'octubre, monsenyor Enrique Glennie, vicari general de l'arxidiòcesi de Mèxic, va destacar el paper de Maria en l'anunci de la fe en el Nou Món. «L'esdeveniment de les aparicions de Maria de Guadalupe a l'indi sant Juan Diego el 1531 va tenir una repercussió decisiva per a la evangelització, amb un influx que va més enllà dels confins de la nació mexicana, arribant a tot el continent» —va afirmar. «Immediatament després de les aparicions» —va afegir—, «es va verificar una impressionant conversió en massa, tant dels indígenes com dels espanyols; una conversió, a través d'ella, a Jesucrist que constatem fins als nostres dies, amb la presència al Santuari de més de vint milions de persones cada any.»

En ocasió de la festa de la Immaculada Concepció, he volgut començar amb aquest testimoni d'un pare sinodal mexicà per endinsar-nos en la importància que té Maria en el descobriment de Crist. Tenim experiència que en la vida s'esdevé així: les mares presenten els seus fills a altres persones, i ho fan amb aquesta mirada amorosa que convida a la contemplació de la nova criatura.

En la nostra societat, immersa sovint en un ambient de paganisme pràctic, tots hem sentit parlar de Jesucrist, però molts no han experimentat veure'l néixer en el seu interior. La Verge va ser la primera que va tenir aquesta experiència,

física i espiritual, a partir del moment en què va rebre el missatge de l'arcàngel Gabriel. Això no vol dir que en captés de cop tota la transcendència i els detalls. Com a bona noia jueva coneixia la tradició i els ensenyaments dels profetes respecte a un Messies que havia d'arribar algun dia, però com seria això, quan, i quin paper jugaria ella, ho va anar descobrint de mica en mica.

L'Evangelí ens mostra en diverses ocasions Maria desconcertada. El primer cop el desconcert només va durar el temps d'un breu diàleg a partir de la pregunta: «Com podrà ser això, si jo sóc verge?» La segona vegada va durar tres dies, quan Josep i Maria perden el seu fill en el retorn d'un viatge a Jerusalem. «Per què t'has portat així amb nosaltres?», pregunta llavors.

Maria pregunta, no es rebella i accepta les respostes encara que no les compren del tot. Quan l'Evangelí ens diu «Maria guardava tot això en el seu cor», és com si ens digués que es va quedar amb les respostes i va pensar: no les entenc ara, però les comprendré més tard.

429. EL TREBALL DELS LAICS

16 de desembre de 2012

En una audiència general de finals d'octubre, Benet XVI es va preguntar: «¿Té la fe només un caràcter personal, individual? Visc sol la fe?» «Certament» —va dir el Papa— «l'acte de fe és eminentment personal, és una experiència íntima que marca un canvi de direcció, una conversió personal [...]. Però aquest creure no és el resultat d'una reflexió solitària [...]. És com un renèixer en què em descobreixo unit no sols a Jesús, sinó també a tots els que recorren el mateix camí, i aquest nou naixement, que comença amb el baptisme, prossegueix al llarg de tota l'existència.»

Així és. Els cristians, menys que ningú, no som éssers solitaris. Observem qualsevol carrer de les nostres ciutats o qualsevol camí dels nostres pobles. Moltes persones van i vénen, a casa, a la feina, a trobar-se amb els amics, als seus llocs de distracció... Com podem reconèixer els cristians entre ells? Per descomptat cap signe extern no els anuncia, vesteixen de manera semblant, tenen inquietuds per les seves famílies semblants, els seus treballs i els seus problemes. Els distingeix una cosa tan interior com la fe que, això no obstant, ha de tenir una manifestació externa en el seu somriure freqüent, en el seu tracte amable, en què són persones de pau, exigents amb ells mateixos, comprensius amb els altres.

La gran majoria són laics que viuen d'acord amb el baptisme que van rebre i amb la fe de l'Església que els acull. No es passen el dia al temple, tot i que el va-

loren, sinó a casa seva, al carrer, a les oficines, al lloc on coincideixen amb els seus col·legues, però això no és un obstacle per a la seva missió evangelitzadora, tot el contrari, Déu els ha posat allí.

El concili Vaticà II, en la seva Constitució *Lumen gentium*, cita els tres vincles que defineixen un catòlic segons sant Robert Belarmino: la professió de fe, els sacraments i l'obediència al Papa i als bisbes. A aquests vincles la constitució conciliar hi afegeix, d'acord amb sant Agustí, el de la caritat. Així han de ser els laics per fer la seva tasca: persones amb arrels espirituals profundes (que estimin l'eucaristia, la penitència, que siguin fidels al Papa, que se sentin membres vius de les seves parròquies), i alhora, persones solidàries, conscients que han d'imitar Jesucrist en l'atenció als pobres i malalts.

L'escriptor C. S. Lewis va somiar en un futur en el qual emergirien aquests cristians de la nostra època, persones sense complexos però senzilles. Meditava que fa molts segles es van desenvolupar criatures amb armadures que dominaven el món; s'hauria pogut pensar que l'evolució portaria altres homes amb armadures més dures encara, inexpugnables, en canvi el que va venir va ser que es va acabar la llei del més fort per donar pas a la intel·ligència, a un món dominat per les persones més preparades. El futur —deia Lewis— no pertany als més savis, com no va ser dels més forts, sinó que el canvi va en una direcció molt diferent: passar de ser criatures de Déu a ser fills de Déu, amb la consciència d'aquesta filiació. No és això la santedat?

430. UN NADAL INOBLIDABLE

23 de desembre de 2012

El record del metge i sacerdot Pere Tarrés (1905-1950), beatificat l'any 2004, és molt present a Manresa, la seva ciutat de naixement; a Barcelona, on es troba enterrat, a l'església de Sarrià; a Núria, i a altres paratges que van ser testimonis del seu amor per l'excursionisme i les muntanyes. Però en aquestes vigílies nadalenques el seu record va especialment lligat a la zona de Tarragona i Terres de l'Ebre. Durant la guerra civil va estar mobilitzat com a metge militar i acompanyava els soldats a Garcia, al Baix Ebre, quan va arribar el Nadal. En aquells dies el front estava tranquil, encara que veien passar sobre els seus caps els bombarders que anaven en direcció a Barcelona.

En aquestes circumstàncies el van demanar d'una masia on hi havia un nen de dos anys malalt. El doctor Tarrés, l'espiritualitat del qual xocava amb la brutalitat i les blasfèmies de molts companys de batalló, recordava després que va

atendre aquell nen i que el besà com si fos imatge del Nen Diví, a qui aquell any no podria adorar per Nadal. Va ser la seva manera de celebrar aquell Nadal tan especial com inoblidable. Dies després, amb els seus companys, van ser atrapatats pels combats i van haver de fugir a corre-cuita cap a la serra del Montsant, des d'on van emprendre la retirada, primer a Falset i després a Tarragona i al Vendrell.

M'he entretingut en el testimoni que va deixar Tarrés mateix en el seu El meu diari de guerra, amb la mirada posada en el naixement de Jesús a Betlem, que en el seu cas es va veure representat per aquell nen petit en una masia perduda. Com aquell jove metge, nosaltres estem convidats aquests dies per l'Església a tenir present el gran misteri de la nostra salvació. El Messies anunciat durant centenars d'anys pels profetes va néixer en un estable. No podia escollir un lloc més humil. És com si s'hagués proposat venir d'incògnit per no ser reconegut.

Aquesta senzillesa desconcertant —el Rei del món no troba lloc on hostatjar-se— és una gran lliçó per a nosaltres. Ens ajuda a desprendre'ns dels nostres capricis egoistes i ambicions poc nobles i al mateix temps ens empeny a ajudar les persones més pobres, que potser no tenen sostre on acollir-se o no tenen menjar o treball per a sustentar la seva família. Com devien patir Maria i Josep, com ho faria qualsevol pare, en no trobar un lloc per al repòs i unes mínimes seguretats en aquella situació angoixant! I quin consol devien tenir quan els pastors i els Mags van acudir a adorar aquell que havia nascut i portar-li alguns presents!

En aquestes dates nadalenques ens fem regals els uns als altres. Però no oblidem l'obsequi que ens demana Déu: el regal d'agenollar-nos també nosaltres davant Jesús que acaba de néixer. Segurament és el que varem veure fer als nostres pares i avis. Cada generació ha adorat Jesucrist bressolat en un pessebre, i ara ens toca a nosaltres. Viure el Nadal en família, reunint-nos tots, i viure'l amb solidaritat amb els més necessitats és la manera cristiana de celebrar aquests dies. Que per a cada un de nosaltres aquest Nadal sigui inoblidable. Que, com el beat Pere Tarrés, entre bombardejos (en el nostre cas de plans i atraccions), sapiguem veure en els altres el rostre de Crist.

431. EL QUE SABEM DEL 2013

30 de desembre de 2012

Som a vigílies d'un any més de les nostres vides. És moment propici per a pensar en el passat i també en el futur. A vigílies de 1913, justament fa un segle, un sacerdot de 31 anys, Angelo Giuseppe Roncalli, va escriure en el seu dietari: «Estic a punt d'entrar en el trenta-dosè any de la meva vida. Pensar en el passat

m'humilia i confon, pensar en el present em consola, perquè encara és temps de misericòrdia, pensar en el futur m'infon alè, amb l'esperança de poder redimir el temps perdut. Però com serà aquest futur? Potser brevíssim. En tot cas, sigui llarg o breu, us ho repeteixo Senyor: és tot vostre.»

El temps no va ser brevíssim per a ell, sinó llarg. Va arribar a ser Joan XXIII i va viure cinquanta anys més després d'aquests apunts en què manifestava la incertesa sobre la seva vida, però amb la seguretat que seria per a Déu. Va morir el 1963, ja començant el concili Vaticà II, que ell va convocar, deixant un record de simpatia a tot el món. També nosaltres hem de pensar en el temps passat i en el futur. Potser això sigui més difícil ara, perquè estem acostumats a viure el present més que mai. Vivim una època en què moltes coses que succeeixen les veiem «en directe», «en viu», en el moment en què s'esdevenen.

Quina diferència amb altres èpoques! Ara ens sorprèn, per exemple, llegir que sant Ignasi de Loiola va escriure a sant Francesc Xavier una carta en què el convidava a tornar a Roma perquè li expliqués com li anava a les missions. Va ser una carta que mai no va tenir resposta. La notícia de la mort de Francesc Xavier a l'Índia va trigar dos anys a arribar al fundador de la Companyia de Jesús.

Vivim el present i això no té res de dolent. És gràcies a les noves tecnologies que s'amplien els horitzons d'espai i de temps. El que seria dolent és que els fets accidentals ens distraguessin dels fonamentals, que la curiositat sobre el que passa ara mateix al món ens impedis reflexionar sobre les grans qüestions que afecten la vida humana, començant pel seu sentit.

Aquest sentit de la vida va estretament lligat al sentit del temps. Per a un cristià el calendari és quelcom més que una simple successió de dates. La litúrgia de l'Església ho sap bé i ens proposa un motiu especial per a donar gràcies a Déu per cada dia de l'any: unes vegades celebrem els grans misteris de la nostra fe; d'altres, habituals, la vida de persones santes que n'han donat testimoniatge...

A les portes del 2013 considerem la petició que ens ha fet el Papa, de la qual els bisbes de tot el món ens hem fet ressò a través de cartes pastorals, de viure l'Any de la fe, que està estretament lligat al desig de Benet XVI que suposi un impuls per a la nova evangelització. Amb aquestes consideracions vull celebrar l'oportunitat de traslladar a tots la meva més sincera felicitació d'any nou. No sabem què ens passarà aquest proper any, però sí que sabem que el volem recórrer de la mà de Déu.

Desembre : activitats pastorals de l'Arquebisbe

Dissabte 1

- A la casa diocesana d'exercicis de la Selva del Camp, presideix la reunió n. 24 del Consell Pastoral Diocesà.
- Amb motiu de la visita pastoral a l'arxiprestat del Baix Camp, a la Parròquia de Sant Jaume Apòstol de Riudoms: visita l'Ajuntament, visita els malalts, celebra l'eucaristia estacional durant la qual administra el sagrament de la confirmació i és convidat a sopar a casa d'uns feligresos.

Diumenge 2

- Continua la visita pastoral a la Parròquia de Sant Jaume Apòstol de Riudoms: visita la casa del beat Bonaventura Gran, visita els malalts, presideix una trobada al Casal amb tots els grups parroquials, és convidat a dinar amb el Consell Parroquial i celebra l'eucaristia a la residència per a gent gran L'Onada.

Dilluns 3

- Rep visites.
- A la casa de l'Arquebisbat, presideix una reunió amb el Sr. Alcalde de la ciutat i altres col·laboradors de cara a la preparació de la beatificació de màrtirs del segle XX que ha de tenir lloc el mes d'octubre del proper any.

Dimarts 4

- A la casa de l'Arquebisbat, presideix la reunió n. 258 del Consell Episcopal.
- Rep visites.
- A l'església de Sant Antoni de Pàdua de Tarragona, administra el sagrament de la reconciliació.

Dimecres 5

- Rep visites.

Dijous 6

- A la Parròquia de Crist Rei de Reus, predica el recés d'Advent al grup de la Renovació Carismàtica Catòlica, celebra l'eucaristia amb ells i comparteix el dinar de germanor.

Divendres 7

- A la Residència Mare de la Consolació de Reus, celebra l'eucaristia, conversa amb les germanes residents i és convidat a compartir el dinar.
- Rep visites.
- A la parròquia de Santa Maria del Mar de Salou, administra la confirmació.
- Al vespre, a la capella major del Seminari, presideix la solemne vetlla de la Immaculada,

organitzada conjuntament per la Delegació diocesana de pastoral de joventut i el Secretariat diocesà de vocacions.

Dissabte 8

- A la Catedral, presideix l'Eucaristia i la processó posterior en la solemnitat de la Immaculada Concepció de Maria
- A l'església parroquial de Santa Coloma verge i màrtir de Santa Coloma de Queralt, administra el sagrament de la confirmació.

Diumenge 9

- A l'església parroquial de Sant Bartomeu d'Alió, administra el sagrament de la confirmació.
- A la tarda, a l'església parroquial de Sant Pau de Tarragona, visita els fidels greco-catòlics ucraïnesos, en ocasió de la presència de llur visitador apostòlic a Espanya i Itàlia, Mons. Dionís Lachovicz.

Dilluns 10

- Rep visites.

Dimarts 11

- A la casa de l'Arquebisbat presideix la reunió n. 259 del Consell Episcopal.
- Rep visites.
- A l'església de Sant Antoni de Pàdua de Tarragona, administra el sagrament de la reconciliació.
- Al vespre, a l'església parroquial de Sant Pere Apòstol del Serrallo (Tarragona), presideix l'acte de lliurament de la Bíblia als membres de les Comunitats Neocatecumenals.

Dimecres 12

- Comença la visita pastoral a la Parròquia de Santa Maria de Cambrils: visita la residència d'avis Cambrils Suite, visita malalts, visita la Casa Sant Josep dels Germans de les Escoles Cristianes, on celebra l'eucaristia i és convidat a dinar juntament amb els mossens; a la tarda continua visitant malalts, es troba amb els membres de Càritas i visita la botiga de Filigrana; per últim, es reuneix amb els catequistes.
- Al vespre, a la Catedral, celebra l'eucaristia en la festa de la Mare de Déu de Guadalupe.

Dijous 13

- A la casa d'espiritualitat dels pares Rogacionistes del Loreto, presideix la sessió n. 23 de la reunió dels arxiprestos.
- A la tarda, a la Catedral, presideix l'acte dels Sembradors d'Estels de Nadal, organitzat per la Delegació diocesana de missions i cooperació entre les Esglésies.

- Al vespre, a la seu de l'Associació Pessebrista de Tarragona participa en l'acte d'inauguració de l'exposició de Diorames i Figures 2012.

Divendres 14

- Continua la visita pastoral a la Parròquia de Santa Maria de Cambrils: visita els dos centres de l'Escola Vidal i Barraquer, visita la Residència de gent gran Baix Camp, visita l'Ajuntament, visita malalts, visita la comunitat de Carmelites de la Caritat Vedruna i és convidat a dinar amb elles. Després de dinar continua visitant malalts i, per últim, es reuneix amb els representants de les confraries de Setmana Santa.

Dissabte 15

- Rep la visita de Mons. Juan Antonio Martínez Camino, secretari general de la Conferència Episcopal Espanyola (CEE), i de la Sra. Encarnación González Rodríguez, directora de l'Oficina per a la Causa dels Sants de la CEE. Amb ells i amb els membres de la comissió preparatòria de les beatificacions d'octubre de 2013 a Tarragona, visiten els espais que podrien acollir aquesta celebració, visiten l'amfiteatre i la Catedral i són convidats a dinar pel Sr. Arquebisbe a la seva residència.
- A la tarda, a l'església de Sant Antoni de Pàdua de Tarragona, visita els fidels catòlics polonesos.
- Al vespre, al Col·legi Sant Rafael de la Selva del Camp, assisteix a la representació del pessebre vivent.

Diumenge 16

- Amb motiu de la visita pastoral a la Parròquia de Santa Maria de Cambrils, al santuari de la Mare de Déu del Camí, celebra la missa estacional durant la qual administra el sagrament de la confirmació a un grup de joves, i, finalment, participa en un pisolabis als locals de la catequesi.
- A la tarda, a la Catedral, presideix la solemne eucaristia durant la qual confereix l'orde del presbiterat al diaca Mn. Albert Fortuny Llaveria.

Dilluns 17

- A la capella major del Seminari, presideix el recés d'Advent per a preveres i diaques.
- Rep visites.

Dimarts 18

- A la casa de l'Arquebisbat, presideix la reunió n. 260 del Consell Episcopal.
- A l'església de Sant Antoni de Pàdua de Tarragona, administra el sagrament de la reconciliació.

Dimecres 19

- Rep visites.

- A la tarda, a l'aula Santa Tecla del Seminari, presideix l'acte de presentació del llibre Museu diocesà de Tarragona. Pinacoteca gòtica, catàleg de 34 obres de pintura gòtica, en el qual també participa el Sr. President de la Diputació de Tarragona, entitat que ha col·laborat en l'edició del llibre.

Dijous 20

- A la tarda, a Barcelona, presideix la reunió dels delegats d'ensenyament de les diòcesis amb seu a Catalunya (SIERC).

Divendres 21

- Rep visites.
- A la capella del Seminari Menor, celebra l'eucaristia amb ofici de vespres, concelebrada amb els equips rectors d'ambdós seminaris, en la qual participen els seminaristes majors i menors. A continuació és convidat a sopar.

Dissabte 22

- Al Seminari de Tarragona, presideix la VII trobada de Nadal de pares de preveres, diaques, seminaristes majors i menors i laics amb missió pastoral.

Dilluns 24

- Rep visites que vénen a felicitar-li el Nadal, entre d'altres el Capítol de la Catedral de Tarragona i els membres i voluntaris de la cúria diocesana.
- A la capella del Sanatori Villablanca de Vila-seca, celebra la missa de la vigília de Nadal.
- A mitjanit, a la Catedral, celebra la solemne missa del gall.

Dimarts 25

- A la Catedral, celebra l'eucaristia de la solemnitat de Nadal.
- Dina amb les Carmelites Missioneres Teresianes de la Residència Sacerdotal.
- Visita les Germanetes dels Pobres de Reus.
- Visita el pessebre vivent de la Pobla de Montornès.

Dimecres 26

- Visita les germanes Mínimes de Valls.
- Visita les germanes Carmelites Descalces de Tarragona i dina amb elles.
- Visita les germanes Clarisses de Reus.
- A Reus, assisteix a la representació dels Retaules de Nadal i visita la mostra pessebrista de la Congregació Mariana.

Dijous 27

- Visita la comunitat cistercenca de Vallbona de les Monges i presideix l'eucaristia.
- És entrevistat als estudis de la Cadena COPE de Reus.

Divendres 28

- A Guissona, participa amb els seus germans en el dinar familiar de Nadal.

Dissabte 29

- Celebra l'eucaristia de Nadal a la presó provincial.
- Visita els ermitans del Santuari de la Mare de Déu del Tallat i dina amb ells.
- A la tarda, a l'església parroquial de Sant Pau de Tarragona, celebra la missa exequial per l'etern repòs de la Sra. Teresa Subías, mare de Mn. Antonio Martínez Subías.

Diumenge 30

- A la Catedral, celebra l'eucaristia conventual amb motiu de la festa de la Sagrada Família, durant la qual es ret homenatge als matrimonis que enguany han complert les noces d'argent i d'or.
- Visita el Mas d'en Lluç i hi és convidat a dinar.

Dilluns 31

- Rep visites.
- A Montblanc, visita el santuari de la Mare de Déu de la Serra i és convidat a dinar pels membres del Seminari del Poble de Déu.
- Al santuari de la Mare de Déu del Sagrat Cor, celebra l'eucaristia de la solemnitat de Santa Maria, Mare de Déu, amb l'Adoració Nocturna.

Secretaria general i Cancelleria

REUNIÓ N. 258 DEL CONSELL EPISCOPAL

4 de desembre de 2012

Lament per la defunció sobtada de Mn. Manuel Pascual Saperas.

Nomenaments:

28/11/2012: Mn. Josep M. Serra Roigé, administrador parroquial de les parròquies de Santa Maria Magdalena de Bonastre i de Sant Bartomeu d'Albinyana (inclosa la tinença del Sagrat Cor de les Peces).

Mn. Joan Miquel Bravo Alarcón, membre del Consell Pastoral Diocesà en representació dels arxiprestos de la vicaria episcopal del Baix Camp, la Conca de Barberà, el Priorat i l'Urgell-Garrigues.

04/12/2012: Sra. M. del Carme Reyes Anguela, membre del Consell Pastoral Diocesà en representació dels laics de l'arxiprestat de l'Alt Camp.

Informació sobre la notícia de la beatificació del bisbe Manuel Borràs i companys màrtirs, juntament amb els de 32 causes més, a Tarragona, el dia 27 d'octubre de 2013. S'ha format una comissió preparatòria que ja s'ha reunit amb el Sr. Alcalde de Tarragona, Sr. Josep Fèlix Ballesteros, i amb altres membres del consistori municipal.

Informació sobre el funcionament de les delegacions diocesanes per a la pastoral de la mobilitat humana i per a les causes dels sants, per part de Mn. Joaquim Gras Minguella, delegat diocesà: detall dels diferents àmbits que engloba la delegació per a la pastoral de la mobilitat humana, que són: santuaris, turisme, pelegrinatges, atenció pastoral als col·lectius d'immigrats, carretera, circ... Pel que fa a la Delegació per a les causes dels sants, concreció d'alguns aspectes informatius que s'han de preparar de cara a la beatificació del bisbe Manuel Borràs i companys màrtirs: biografies dels màrtirs, recollida de relíquies, memorial que es vol fer a la Catedral...

Estudi del document que s'està preparant sobre criteris pastorals a seguir quan es demana el baptisme d'infants o de nois i noies que estan en edat catequètica, del qual el Consell del Presbiteri va opinar en la darrera reunió, que es va fer el proppassat dia 15 de novembre, i se'n continuarà parlant a la Reunió d'arxiprestos de la propera setmana.

Altres temes del govern ordinari de l'Arquebisbat, preveres i parròquies.

REUNIONS N. 259 I 260 DEL CONSELL EPISCOPAL

11 de desembre de 2012

Nomenaments:

11/12/2012: Mn. Joaquim Fortuny Vizcarro (vicari general), Mn. Joaquim Gras Minguella (delegat diocesà per a les causes dels sants), Sr. Dídac Bertran Vallvé (cap del Departament de mitjans de comunicació social), Sr. Andreu Muñoz Melgar i Sra. Marisa Jiménez Buedo, membres de la comissió diocesana, presidida pel Sr. Arquebisbe, de preparació dels actes per a la beatificació dels màrtirs del segle XX a Espanya.

16/12/2012: Mn. Albert Fortuny Llaveria, vicari de la Parròquia de Sant Pau de Tarragona i capellà del Col·legi Sant Pau Apòstol de Tarragona.

Diverses qüestions de la celebració de beatificació de més de 500 màrtirs del segle XX, entre els quals hi ha el bisbe Manuel Borràs i companys màrtirs. El dia 15 de desembre van venir a Tarragona Mons. Juan Antonio Martínez Camino,

secretari general de la Conferència Episcopal Espanyola, i la Sra. Encarnación González, directora de l'Oficina per a la causa dels sants de la mateixa Conferència Episcopal, per tal de parlar sobre el terreny de diferents aspectes de l'organització de la celebració.

Nou disseny i plantejament de la revista diocesana Església de Tarragona, que a partir d'any nou tindrà un caràcter bimensual.

Dia 11 de desembre: Informació sobre el funcionament de la Delegació diocesana per a les missions i la col·laboració entre les Esglésies, per part de la Sra. Ana González Fernández, delegada diocesana: acompanyament als missioners i missioneres relacionats amb l'arxidiòcesi de Tarragona, tant dels qui encara estan en territoris de missió com dels qui ja han retornat; contacte amb els familiars d'aquests missioners, oferiment d'animació i sensibilització missionera a través dels arxiprestats, preparació de les Jornades missioneres, tot amb una relació molt estreta amb les Obres Missionals Pontificies.

18 de desembre de 2012:

Informació sobre la Delegació diocesana de pastoral familiar, per part de Mn. Josep Masdéu Aymamí, delegat diocesà: situació actual i propostes d'actuació: coordinació de l'acolliment de parelles que es fa als arxiprestats i proposta d'oferir un servei comú de cap de setmana, per a la preparació al matrimoni; coordinació de moviments familiars i equips, proposar a les AMPAs de les escoles religioses de sumar-se a un projecte diocesà de pastoral familiar des de l'escola, etc.

Informació sobre el Secretariat diocesà de relacions interconfessionals, per part de Mn. Jaume Roig Roig, director diocesà: organització de la Setmana de pregària per a la unitat dels cristians i coneixement de les realitats que hi ha a l'arquebisbat.

Altres temes del govern ordinari de l'Arquebisbat, preveres i parròquies.

NOMENAMENTS

fets el desembre de 2012

El Sr. Arquebisbe, Dr. Jaume Pujol Balcells, va signar, durant el mes de novembre, els següents nomenaments:

04/12/2012 : Sra. M. del Carme Reyes Anguela, membre del Consell Pastoral Diocesà en representació dels laics de l'arxiprestat Alt Camp, per al termini que resta a la resta de representants laics dels arxiprestats (15 de febrer de 2015).

16/12/2012 : Mn. Albert Fortuny Lloveria, vicari de la Parròquia de Sant Pau de Tarragona i capellà del Col·legi Sant Pau Apòstol de Tarragona.

Comissió diocesana de preparació dels actes per a la beatificació dels màrtirs del segle XX a Espanya

11/12/2012 : Mn. Joaquim Fortuny Vizcarro, membre en qualitat de vicari general.

Mn. Joaquim Gras Minguella, membre en qualitat de delegat diocesà per a les causes dels sants.

Sr. Dídac Bertran Vallvé, membre en qualitat de cap del Departament de mitjans de comunicació social.

Sr. Andreu Muñoz Melgar.

Sra. Marisa Jiménez Buedo.

VINS DE MISSA

DE MULLER, S. A

CASA FUNDADA EL 1851

Medalla d'Or a l'Exposició Vaticana de 1888 (S.S. Lleó XIII)
Proveïdors de SS.SS. Pius X, Benet XV. Pius XII i Joan XXIII
GARANTIA D'ABSOLUTA PURESA I D'EXQUISIDA QUALITAT

Camí Pedra Estela, 34 - 43205 REUS (Tarragona)
Tels.: 977 75 74 73 - 977 75 62 65 - Fax 977 77 11 29

Benet XVI, Papa

NADAL DE NOSTRE SENYOR,

missa de la nit, el dilluns, 24 de desembre de 2012

Benvolguts germans i germanes,

Un cop més, com sempre, la bellesa d'aquest Evangeli ens arriba al cor: una bellesa que és esplendor de la veritat. Novament ens commou que Déu s'hagi fet infant, perquè puguem estimar-lo, perquè ens atrevim a estimar-lo, i, com a infant, es posa confiadament a les nostres mans. Diu una cosa així: «Sé que el meu esplendor t'esglaia, que davant la meva grandesa intentes refermar-te tu mateix. Doncs bé, vinc per tant a tu com a infant, perquè puguis acollir-me i estimar-me.»

Novament m'arriba al cor aquesta paraula de l'evangelista, dita gairebé de passada, que no hi havia lloc per a ells a l'hostal. Sorgeix inevitablement la pregunta sobre què passaria si Maria i Josep truquessin a la meua porta. Hi hauria lloc per a ells? I després ens adonem que aquesta notícia aparentment casual de la falta de lloc a l'hostal que porta la Sagrada Família a l'estable, és aprofundida en la seva essència per l'evangelista Joan quan escriu: «Ha vingut a casa seva i els seus no l'han acollit» (Jn 1,11). Així que la gran qüestió moral del que passa entre nosaltres quan es tracta dels pròfugs, dels refugiats, dels emigrants, aconsegueix un sentit més fonamental encara: Tenim un lloc per a Déu quan ell intenta entrar en nosaltres? Tenim temps i espai per a ell? No és precisament a Déu mateix, que rebutgem? I així es comença perquè no tenim temps per a Déu. Com més ràpidament ens movem, com més eficaços són els mitjans que ens permeten estalviar temps, menys temps ens queda disponible. I Déu? El que es refereix a ell mai no sembla urgent. El nostre temps ja està completament ocupat. Però la qüestió va encara més a fons. Té Déu realment un lloc en el nostre pensament? La metodologia del nostre pensament està plantejada de tal manera que, en el fons, ell no deu existir. Encara que sembli que truqui a la porta del nostre pensament, se l'ha de rebutjar amb algun raonament. Per a ser considerats seriosos, el pensament ha d'estar configurat de manera que la «hipòtesi de Déu» sigui supèrflua. No hi ha lloc per a ell. Tampoc no hi ha lloc per a ell en els nostres sentiments i desitjos. Nosaltres ens estimem a nosaltres mateixos, estimem les coses tangibles, la felicitat que es pugui experimentar, l'èxit dels nostres projectes personals i de les nostres intencions. Estem completament «plens» de nosaltres mateixos, de manera que ja no queda cap espai per a Déu. I, per això, tampoc no queda espai per als altres, per als nens, els pobres, els estrangers. A partir de la senzilla paraula sobre la falta de lloc a l'hostal, podem adonar-nos com n'és, de necessària, l'exhortació de sant Pau: «Deixeu-vos transformar i renoveu el vostre interior» (Rm 12,2). Pau parla de renovació, d'obrir el nostre intel·lecte (nous); parla, en general, de la manera com veiem el món i ens veiem a nosaltres mateixos. La conversió que necessitem ha d'arribar veritablement fins a les profunditats de la nostra relació amb la realitat. Preguem el Senyor perquè estiguem atents davant la seva presència, perquè sentim com ell crida, de manera callada però insistent, a la porta del nostre ésser i de la nostra voluntat. Preguem perquè es creï en el nostre interior un espai per a ell. I perquè, d'aquesta manera, puguem reconèixer-lo també en aquells a través dels quals es dirigeix a nosaltres: en els nens, en els que pateixen, en els abandonats, els marginats i els pobres d'aquest món.

En el relat de Nadal hi ha també una segona paraula sobre la qual voldria reflexionar amb vosaltres: l'himne de lloança que els àngels entonen després del missatge sobre el Salvador nou-nat: «Glòria a Déu a dalt del cel, i a la terra pau als homes que estima el Senyor.» Déu és gloriós. Déu és llum pura, esplendor de la veritat i de l'amor. Ell és bo. És el bé veritable, el bé per excel·lència. Els àngels que l'envolten transmeten en primer lloc simplement l'alegria de percebre la glòria de Déu. El seu cant és una irradiació de l'alegria que els inunda. En les seves paraules sentim, per dir-ho d'alguna manera, quelcom dels sons melodiosos del cel. En elles no se suposa cap pregunta sobre el perquè, apareix simplement el fet d'estar plens de la felicitat que prové d'advertir l'esplendor pura de la veritat i de l'amor de Déu. Volem deixar-nos omplir d'aquesta alegria: hi ha la veritat. Hi ha la bondat pura. Hi ha la llum pura. Déu és bo i és el poder suprem per damunt de tots els poders. En aquesta nit, ens hauríem d'alegrar, simplement, d'aquest fet, junt amb els àngels i els pastors.

Amb la glòria de Déu a les altures, es relaciona la pau a la terra als homes. On no es dona glòria a Déu, on se l'oblida o fins i tot se'l nega, tampoc no hi ha pau. Avui, però, corrents de pensament molt difoses sostenen el contrari: la religió, en particular el monoteisme, seria la causa de la violència i de les guerres en el món; caldria alliberar abans la humanitat de la religió perquè s'establís després la pau; el monoteisme, la fe en l'únic Déu, seria prepotència, motiu d'intolerància, ja que per la seva naturalesa voldria imposar-se a tots amb la pretensió de l'única veritat. És cert que el monoteisme ha servit en la història com a pretext per a la intolerància i la violència. És veritat que una religió pot emmalaltir i arribar així a oposar-se a la seva naturalesa més profunda, quan l'home pensa que ha de prendre a les seves mans la causa de Déu, fent així de Déu la seva propietat privada. Hem d'estar atents contra aquesta distorsió del sagrat. Si és incontestable un cert ús indegut de la religió en la història, no és cert, però, que el «no» a Déu restabliria la pau. Si la llum de Déu s'apaga, s'extingeix també la dignitat divina de l'home. Llavors, ja no és la imatge de Déu, que hem d'honar en cadascú, en el feble, l'estranger, el pobre. Llavors ja no som tots germans i germanes, fills de l'únic Pare que, a partir del Pare, estan relacionats mútuament. Quins gèneres de violència arrogant apareixen llavors, i com l'home menysprea i aixafa l'home, ho hem vist en tota la seva crueltat en el segle passat. Només quan la llum de Déu brilla sobre l'home i en l'home, només quan cada home és volgut, conegut i estimat per Déu, només llavors, per miserable que sigui la seva situació, la seva dignitat és inviolable. En la Nit Santa, Déu mateix s'ha fet home, com ho havia anunciat el profeta Isaïes: l'infant nascut aquí és «Emmanuel», 'Déu amb nosaltres' (cf. Is 7,14). I, en el transcurs de tots aquests segles, no s'han donat certament només casos d'ús indegut de la religió, sinó que la fe en aquest Déu que s'ha fet home ha provocat sempre novament forces de reconciliació i de bondat. En la foscor del pecat i de la violència, aquesta fe ha inserit un raig lluminós de pau i de bondat que continua brillant.

Així doncs, Crist és la nostra pau, i ha anunciat la pau als de lluny i als de prop (cf. Ef 2,14.17). Com deixar d'implorar-lo en aquesta hora: «Sí, Senyor, anuncia'ns també avui la pau, als de prop i als de lluny. Feu que, també avui, de les espases se'n forgin relles (cf. Is 2,4), que en comptes d'armament per a la guerra arribin ajudes per als qui pateixen. Illumina les persones que es creuen amb l'obligació d'aplicar la violència en el vostre nom, perquè aprenguin a comprendre l'absurd de la violència i a reconèixer el vostre rostre veritable. Ajudeu-nos a ser homes "en els quals us complaueu", homes conformes a la vostra imatge i, així, homes de pau.

Tan bon punt es van allunyar els àngels, els pastors es deien els uns als altres: Arribem-nos a Betlem a veure aquesta paraula que s'ha complert per nosaltres (cf. Lc 2,15). Els pastors es van afanyar en el seu camí cap a Betlem, ens diu l'evangelista (cf. 2,16). Una santa curiositat els impulsava a veure en un pessebre aquest infant, que l'àngel havia dit que era el Salvador, el Crist, el

Senyor. La gran alegria, a la qual l'àngel s'havia referit, havia entrat en el seu cor i els donava ales.

Arribem-nos allà, a Betlem, diu avui la litúrgia de l'Església. Trans-eamus tradueix la Bíblia llatina: 'travessar', anar a l'altre costat, atrevir-se a fer el pas que va més enllà, la «travessia» amb la qual sortim dels nostres hàbits de pensament i de vida i sobrepassem el món purament material per arribar a l'essencial, al més enllà, al Déu que, per part seva, ha vingut aquí, envers nosaltres. Demanem al Senyor que ens doni la capacitat de superar els nostres límits, el nostre món; que ens ajudi a trobar-lo, especialment en el moment en què ell mateix, en la sagrada eucaristia, es posa a les nostres mans i en el nostre cor.

Anem allà, a Betlem. Amb aquestes paraules que ens diem els uns als altres, com els pastors, no hem de pensar només en la gran travessia cap al Déu viu, sinó també en la ciutat concreta de Betlem, en tots els llocs on el Senyor va viure, va treballar i va patir. Demanem en aquesta hora pels qui avui viuen i pateixen allí. Preguem perquè allí regni la pau. Preguem perquè israelians i palestins puguin portar una vida en la pau del Déu únic i en llibertat. Demanem també pels països del voltant, pel Líban, per Síria, per l'Iraq, i així successivament, de manera que en ells s'assenti la pau. Que els cristians en aquells països on ha tingut origen la nostra fe puguin conservar casa seva; que cristians i musulmans construïxin plegats els seus països en la pau de Déu.

Els pastors es van afanyar. Els movia una santa curiositat i una santa alegria. Potser és molt estrany entre nosaltres que ens afanyem per les coses de Déu. Avui, Déu no forma part de les realitats urgents. Les coses de Déu, així ho diem i pensem, poden esperar. I, això no obstant, ell és la realitat més important, l'únic que, en definitiva, importa realment. Per què no hauríem de deixar-nos portar, també nosaltres, per la curiositat de veure més de prop i conèixer allò que Déu ens ha dit? Demanem-li que la santa curiositat i la santa alegria dels pastors ens incitin també avui a nosaltres, i anem doncs amb alegria allí, a Betlem; vers el Senyor que també avui ve novament entre nosaltres. Amén.

DIADA DE NADAL. MISSATGE "URBI ET ORBI"

dimarts, 25 de desembre de 2012

«Veritas de terra orta est» 'La veritat ha germinat de la terra' (cf. Sl 85,12)

Benvolguts germans i germanes de Roma i d'arreu del món, bon Nadal a tots vosaltres i a les vostres famílies.

Expresso la meva felicitació aquest Nadal, en aquest Any de la fe, amb aquestes paraules agafades del Salm: «La veritat germina de la terra.» En realitat, en el text del Salm les trobem en futur: «La veritat germinarà de la terra»; és un anunci, una promesa, acompanyada d'altres expressions que juntes sonen així: «La veritat i l'amor es trobaran, / s'abraçaran la justícia i la pau. / La veritat germinarà de la terra / i la justícia guaitarà des del cel. / El Senyor donarà la felicitat / i la nostra terra donarà el seu fruit. / La justícia anirà al seu davant / i encaminarà les seves petjades» (Sl 85,11-14).

Avui, aquesta paraula profètica s'ha complert. En Jesús, nascut a Betlem de la Mare de Déu, es troben realment la misericòrdia i la veritat, la justícia i la pau s'han besat; la veritat ha germinat de la terra i la justícia mira des del cel. Sant Agustí explica amb feliç concisió: «Què és la veritat? El Fill de Déu. Què és la terra? La carn. Investiga d'on va néixer Crist, i veuràs que la veritat va

néixer de la terra [...], la veritat va néixer de la Mare de Déu» (En. in Ps.. 84, 13). I en un sermó de Nadal afirma: «Amb aquesta festivitat anual celebrem, doncs, el dia en què es va complir la profecia: “La veritat ha germinat de la terra, i la justícia ha guaitat des del cel.” La Veritat que viu en el si del Pare ha germinat de la terra per estar també en el si d’una mare. La Veritat que conté el món ha germinat de la terra per ser portada per mans d’una dona [...]. La Veritat a la qual no li basta el cel, ha germinat de la terra per a ser col·locada en un pessebre. ¿En bé de qui va venir amb tanta humilitat una excelsitud tan gran? Certament, no va venir per al seu bé, sinó per al nostre, a condició que creguem» (Serm. 185, 1).

«A condició que creguem.» Aquí es troba el poder de la fe. Déu ho ha fet tot, ha fet l’impossible, s’ha fet carn. La seva omnipotència d’amor ha realitzat el que va més enllà de la comprensió humana, l’Infinit s’ha fet infant, ha entrat en la humanitat. I això no obstant, aquest mateix Déu no pot entrar en el meu cor si jo no li obro la porta. Porta fidei. ‘La porta de la fe’. Podríem quedar esglaiats, davant la nostra omnipotència a la inversa. Aquest poder de l’home de tancar-se a Déu pot fer-nos por. Però heus aquí la realitat que allunya aquest pensament tenebrós, l’esperança que venç la por: la veritat ha germinat. Déu ha nascut. «La terra ha donat el seu fruit» (Sl 67,7). Sí, hi ha una terra bona, una terra sana, lliure de qualsevol egoisme i de qualsevol foscor. Hi ha en el món una terra que Déu ha preparat per a venir a habitar entre nosaltres. Una casa per a la seva presència en el món. Aquesta terra existeix, i també avui, en l’any 2012, d’aquesta terra ha germinat la veritat. Per això hi ha esperança en el món, una esperança en què poder confiar, fins i tot en els moments i en les situacions més difícils. La veritat ha germinat portant amor, justícia i pau.

Sí, que la veritat germini per a la població de Síria, profundament ferida i dividida per un conflicte que no respecta ni tan sols els malalts i sega víctimes innocents. Un cop més faig una crida perquè cessi el vessament de sang, es facilitin les ajudes als pròfugs i als desplaçats i, a través del diàleg, s’arribi a una solució política del conflicte.

Que la pau germini a la Terra on va néixer el Redemptor, i ell concedeixi a israelians i palestins la valentia de posar fi a tants anys de lluites i divisions, i d’emprendre amb decisió la via de la negociació.

Que als països del Nord d’Àfrica, que travessen una profunda transició a la recerca d’un nou futur –en particular a Egipte, l’estimada terra beneïda per la infància de Jesús– els ciutadans construeixin plegats societats basades en la justícia, el respecte de la llibertat i la dignitat de cada persona.

Que la pau germini en el vast continent asiàtic. Que el Nen Jesús miri amb benevolència els nombrosos pobles que habiten en aquelles terres i, de manera especial, a tots aquells que creuen en ell. Que el rei de la Pau dirigeixi la seva mirada als nous dirigents de la República Popular de la Xina en l’alta comesa que els espera. Expresso els meus millors desitjos perquè en aquesta missió es valori la contribució de les religions, respectant-les totes, de manera que puguin contribuir a la construcció d’una societat solidària, per a bé d’aquest poble noble i del món sencer.

Que el Nadal de Crist afavoreixi el retorn de la pau a Mali i de la concòrdia a Nigèria, on cruels atemptats terroristes continuen causant víctimes, particularment entre els cristians. Que el Redemptor ajudi i consoli els pròfugs de l’Est de la República Democràtica del Congo i concedeixi la pau a Kenya, on atemptats sagnants han colpejat la població civil i els llocs de culte.

Que el Nen Jesús beneeixi els nombrosos fidels que el celebren a l'Amèrica Llatina. Que faci créixer les seves virtuts humanes i cristianes, sostingui tots aquells que s'han vist obligats a emigrar lluny de la seva família i de la seva terra. Que enforteixi els governants en el seu compromís pel desenvolupament i en la lluita contra la criminalitat.

Estimats germans i germanes, amor i veritat, justícia i pau s'han trobat, s'han encarnat en l'home nascut de Maria a Betlem. Aquest home és el Fill de Déu, és Déu que ha entrat en la història. El seu naixement és un tany de vida nova per a tota la humanitat. Que totes les terres siguin una terra bona, que acull i fa germinar l'amor, la veritat, la justícia i la pau. Bon Nadal.

“FELIÇOS ELS QUI TREBALLEN PER LA PAU”

missatge per a la XLVI Jornada mundial de la Pau. 1 de gener de 2013

1. Cada nou any comporta l'esperança d'un món millor. En aquesta perspectiva, demano a Déu, Pare de la humanitat, que ens concedeixi la concòrdia i la pau, perquè es puguin complir les aspiracions d'una vida pròspera i feliç per a tothom.

Transcorreguts 50 anys del concili Vaticà II, que ha contribuït a enfortir la missió de l'Església en el món, és encoratjador constatar que els cristians, com poble de Déu en comunió amb ell i caminant amb els homes, es comprometen en la història compartint les alegries i esperances, les tristesses i angoixes, anunciant la salvació de Crist i promovent la pau per a tothom.

En efecte, aquest temps nostre, caracteritzat per la globalització, amb els seus aspectes positius i negatius, així com per conflictes sagnants encara en curs, i per amenaces de guerra, reclama un compromís renovat i concertat en la recerca del bé comú, del desenvolupament de tots els homes i de tot l'home.

Causen alarma els focus de tensió i contraposició provocats per la desigualtat creixent entre rics i pobres, pel predomini d'una mentalitat egoista i individualista, que s'expressa també en un capitalisme financer no regulat. A part de les diverses formes de terrorisme i delinqüència internacionals, representen un perill per a la pau els fonamentalismes i fanatismes que distorsionen la vertadera naturalesa de la religió, cridada a afavorir la comunió i la reconciliació entre els homes.

I, això no obstant, les nombroses iniciatives de pau que enriqueixen el món testimonien la vocació innata de la humanitat envers la pau. El desig de pau és una aspiració essencial de cada home, i coincideix d'alguna manera amb el desig d'una vida humana plena, feliç i aconseguida. En altres paraules, el desig de pau es correspon amb un principi moral fonamental, és a dir, amb el dret i el deure a un desenvolupament integral, social, comunitari, que forma part del disseny de Déu sobre l'home. L'home està fet per a la pau, que és un do de Déu.

Tot això m'ha portat a inspirar-me per a aquest missatge en les paraules de Jesucrist: «Feliços els qui treballen per la pau, perquè seran anomenats fills de Déu» (Mt 5,9).

La benaurança evangèlica

2. Les benaurances proclamades per Jesús (cf. Mt 5,3-12; Lc 6,20-23) són promeses. En la tradició bíblica, efectivament, la benaurança pertany a un gènere literari que comporta sempre una bona notícia, és a dir, un evangeli que culmina amb una promesa. Per tant, les benaurances

no són simples recomanacions morals, l'observança de les quals preveu que, en el moment oportú –un temps situat normalment en l'altra vida–, s'obtingui una recompensa, és a dir, una situació de felicitat futura. La benaurança consisteix més aviat en el compliment d'una promesa dirigida a tots els qui es deixen guiar per les exigències de la veritat, la justícia i l'amor. Els qui s'encomanen a Déu i a les seves promeses són considerats sovint pel món com ingenus o allunyats de la realitat. Això no obstant, Jesús els declara que, no sols en l'altra vida sinó ja en aquesta, descobriran que són fills de Déu, i que, des de sempre i per sempre, Déu és totalment solidari amb ells. Comprendran que no estan sols, perquè ell està a favor que es comprometin amb la veritat, la justícia i l'amor. Jesús, revelació de l'amor del Pare, no dubta a oferir-se amb el sacrifici d'ell mateix. Quan s'açull Jesucrist, Home i Déu, es viu l'experiència joiosa d'un do immens: compartir la vida mateixa de Déu, és a dir, la vida de la gràcia, penyora d'una existència plenament benaventurada. En particular, Jesucrist ens dona la verdadera pau que neix de l'encontre confiat de l'home amb Déu.

La benaurança de Jesús diu que la pau és al mateix temps un do messiànic i una obra humana. En efecte, la pau pressuposa un humanisme obert a la transcendència. És fruit del do recíproc, d'un enriquiment mutu, gràcies al do que brolla de Déu, i que permet viure amb els altres i per als altres. L'ètica de la pau és ètica de la comunió i de la participació. És indispensable, doncs, que les diferents cultures actuals superin antropologies i ètiques basades en pressupostos teorico-pràctics purament subjectivistes i pragmàtics, en virtut dels quals les relacions de convivència s'inspiren en criteris de poder o de benefici, els mitjans es converteixen en fins i viceversa, la cultura i l'educació se centren únicament en els instruments, en la tecnologia i l'eficiència. Una condició prèvia per a la pau és el desmantellament de la dictadura del relativisme moral i del pressupòsit d'una moral totalment autònoma, que tanca les portes al reconeixement de la llei moral natural imprescindible inscrita per Déu en la consciència de cada home. La pau és la construcció de la convivència en termes racionals i morals, sostenint-se sobre un fonament la mesura del qual no la crea l'home, sinó Déu: «Que el Senyor faci poderós el seu poble, que el Senyor beneeixi el seu poble amb la pau», diu el Salm 29 (v. 11).

La pau, do de Déu i obra de l'home

3. La pau concerneix la persona humana en la seva integritat i implica la participació de tot l'home. Es tracta de pau amb Déu vivint segons la seva voluntat: pau interior amb un mateix, i pau exterior amb el proïsme i amb tota la creació. Comporta principalment, com ho va escriure el beat Joan XXIII a l'encíclica *Pacem in terris*, de la qual d'aquí a pocs mesos es complirà el 50è aniversari, la construcció d'una convivència basada en la veritat, la llibertat, l'amor i la justícia. La negació del que constitueix la verdadera naturalesa de l'ésser humà en les seves dimensions constitutives, en la seva capacitat intrínseca de conèixer la veritat i el bé i, en última instància, Déu mateix, posa en perill la construcció de la pau. Sense la veritat sobre l'home, inscrita en el seu cor pel Creador, es menyscaba la llibertat i l'amor, la justícia perd el fonament del seu exercici.

Per arribar a ser un autèntic treballador per la pau, és indispensable cuidar la dimensió transcendent i el diàleg constant amb Déu, Pare misericordiós, mitjançant el qual s'implora la redempció que el seu Fill Unigènit ens ha conquerit. Així l'home podrà vèncer aquest germen de foscor i de negació de la pau que és el pecat en totes les seves formes: l'egoisme i la violència, la cobdícia i el desig de poder i dominació, la intolerància, l'odi i les estructures injustes.

La realització de la pau depèn en gran manera del reconeixement que, en Déu, som una sola família humana. Com ho ensenya l'encíclica *Pacem in terris*, s'estructura mitjançant relacions interpersonals i institucions sostingudes i animades per un «nosaltres» comunitari, que implica

un ordre moral intern i extern, en el qual es reconeixen sincerament, d'acord amb la veritat i la justícia, els drets recíprocs i els deures mutus. La pau és un ordre vivificat i integrat per l'amor, capaç de fer sentir com a pròpies les necessitats i les exigències del proïsme, de fer participants els altres dels propis béns, i de tendir que sigui cada cop més difosa en el món la comunitat dels valors espirituals. És un ordre dut a terme en la llibertat, és a dir, en la manera que correspon a la dignitat de les persones, que per la seva pròpia naturalesa racional assumeixen la responsabilitat de les obres pròpies.

La pau no és un somni, no és una utopia: la pau és possible. Els nostres ulls han de veure-hi amb més profunditat, sota la superfície de les aparences i de les manifestacions, per a descobrir una realitat positiva que existeix en els nostres cors, perquè tot home ha estat creat a imatge de Déu i cridat a créixer, contribuint a la construcció d'un món nou. En efecte, Déu mateix, mitjançant l'encarnació del Fill, i la redempció que ell va dur a terme, ha entrat en la història, fent sorgir una nova creació i una aliança nova entre Déu i l'home (cf. Jr 31,31-34), i donant-nos la possibilitat de tenir «un cor nou» i «un esperit nou» (cf. Ez 36,26).

Precisament per això, l'Església està convençuda de la urgència d'un nou anunci de Jesucrist, el factor primer i principal del desenvolupament integral dels pobles, i també de la pau. En efecte, Jesús és la nostra pau, la nostra justícia, la nostra reconciliació (cf. Ef 2,14; 2Co 5,18). Aquell que treballa per la pau, segons la benaurança de Jesús, és aquell que cerca el bé de l'altre, el bé total de l'ànima i el cos, avui i demà.

A partir d'aquest ensenyament es pot deduir que tota persona i tota comunitat –religiosa, civil, educativa i cultural– està cridada a treballar per la pau. La pau és principalment la realització del bé comú de les diferents societats, primeres i intermèdies, nacionals, internacionals i d'abast mundial. Precisament per aquesta raó es pot afirmar que les vies per a construir el bé comú són també les vies que s'han de seguir per a obtenir la pau.

Aquells que treballen per la pau són els qui estimen, defensen i promouen la vida en la seva integritat

4. El camí per a la realització del bé comú i de la pau passa sobretot pel respecte de la vida humana, considerada en els seus múltiples aspectes, des de la seva concepció, en el seu desenvolupament i fins a la seva fi natural. Autèntics treballadors per la pau són, doncs, els qui estimen, defensen i promouen la vida humana en totes les seves dimensions: personal, comunitària i transcendent. La vida en plenitud és el cim de la pau. Qui vol la pau no pot tolerar atemptats i delictes contra la vida.

Els qui no aprecien suficientment el valor de la vida humana i, en conseqüència, sostenen per exemple l'alliberament de l'avortament, potser no s'adonen que, d'aquesta manera, proposen la recerca d'una pau il·lusòria. La fugida de les responsabilitats, que envileix la persona humana, i molt més la mort d'un ésser inerm i innocent, mai no podran portar felicitat o pau. En efecte, com és possible pretendre aconseguir la pau, el desenvolupament integral dels pobles o la salvaguarda mateixa de l'ambient, sense que sigui tutelat el dret a la vida dels més febles, començant pels que encara no han nascut? Cada agressió a la vida, especialment en l'origen, provoca inevitablement danys irreparables en el desenvolupament, en la pau, en l'ambient. Tampoc és just codificar de manera subreptícia falsos drets o llibertats que, basats en una visió reductiva i relativista de l'ésser humà, i mitjançant l'ús hàbil d'expressions ambigües encaminades a afavorir un pretès dret a l'avortament i a l'eutanàsia, amenacen el dret fonamental a la vida.

També l'estructura natural del matrimoni ha de ser reconeguda i promoguda com la unió d'un home i una dona, davant els intents d'equiparar-la des d'un punt de vista jurídic amb formes radicalment diferents d'unió que, en realitat, malmeten i contribueixen a la seva desestabilització, enfosquant el seu caràcter particular i el seu paper insubstituïble en la societat.

Aquests principis no són veritats de fe, ni una mera derivació del dret a la llibertat religiosa. Estan inscrits en la naturalesa humana mateixa, es poden conèixer per la raó, i per tant són comuns a tota la humanitat. L'acció de l'Església en promoure'ls no té un caràcter confessional, sinó que es dirigeix a totes les persones, prescindint de la seva afiliació religiosa. Aquesta acció es fa més necessària com més es neguen o no es comprenen aquests principis, la qual cosa és una ofensa a la veritat de la persona humana, una ferida greu infligida a la justícia i a la pau.

Per tant, constitueix també una cooperació important per a la pau el reconeixement del dret a l'ús del principi de l'objecció de consciència respecte a lleis i mesures governatives que atempten contra la dignitat humana, com l'avortament i l'eutanàsia, per part dels ordenaments jurídics i l'administració de la justícia.

Entre els drets humans fonamentals, també per a la vida pacífica dels pobles, es troba el de la llibertat religiosa de les persones i les comunitats. En aquest moment històric, és cada vegada més important que aquest dret sigui promogut no sols des d'un punt de vista negatiu, com a llibertat front –per exemple, enfront d'obligacions o constriccions de la llibertat d'eleger la pròpia religió–, sinó també des d'un punt de vista positiu, en les seves diverses articulacions, com a llibertat de testimoniar, per exemple, la pròpia religió, anunciar i comunicar el seu ensenyament, organitzar activitats educatives, benèfiques o assistencials que permetin aplicar els preceptes religiosos, ser i actuar com organismes socials, estructurats segons els principis doctrinals i els fins institucionals que els són propis. Lamentablement, fins i tot en països amb una antiga tradició cristiana, s'estan multiplicant els episodis d'intolerància religiosa, especialment en relació amb el cristianisme o amb els qui simplement porten signes d'identitat de la seva religió.

El qui treballa per la pau ha de tenir present que, en sectors cada vegada més grans de l'opinió pública, la ideologia del liberalisme radical i de la tecnocràcia insinuen la convicció que el creixement econòmic s'ha d'aconseguir fins i tot a costa d'erosionar la funció social de l'Estat i de les xarxes de solidaritat de la societat civil, així com dels drets i deures socials. Aquests drets i deures han de ser considerats fonamentals per a la realització plena d'altres, començant pels civils i polítics.

Un dels drets i deures socials més amenaçats actualment és el dret al treball. Això es deu al fet que, cada cop més, el treball i el reconeixement just de l'estatut jurídic dels treballadors no estan adequadament valorats, perquè el desenvolupament econòmic es fa dependre sobretot de la llibertat absoluta dels mercats. El treball és considerat una mera variable dependent dels mecanismes econòmics i financers. Pel que fa a això, reitero que la dignitat de l'home, així com les raons econòmiques, socials i polítiques, exigeixen que «es continuï cercant com a prioritat l'objectiu de l'accés al treball per part de tots, o que el mantinguin». La condició prèvia per a la realització d'aquest projecte ambiciós és una consideració renovada del treball, basada en els principis ètics i valors espirituals, que n'enrobusteixi la concepció com a bé fonamental per a la persona, la família i la societat. A aquest bé correspon un deure i un dret que exigeixen polítiques de treball noves i valentes per a tots.

Construir el bé de la pau mitjançant un nou model de desenvolupament i d'economia

5. Actualment són molts els qui reconeixen que és necessari un nou model de desenvolupament, així com una nova visió de l'economia. Tant el desenvolupament integral, solidari i sostenible, com el bé comú, exigeixen una correcta escala de valors i béns, que es poden estructurar tenint Déu com a referència última. No n'hi ha prou amb disposicions de molts mitjans i una àmplia gamma d'opcions, encara que calgui apreciar-los. Tant els múltiples béns necessaris per al desplegament, com les opcions possibles han de ser emprats segons la perspectiva d'una vida bona, d'una conducta recta que reconegui la primàcia de la dimensió espiritual i la crida a la consecució del bé comú. D'una altra manera, perden la seva justa valència, acabant per exaltar nous ídols.

Per sortir de l'actual crisi financera i econòmica –que té com a efecte un augment de les desigualtats– es necessiten persones, grups i institucions que promoguin la vida, afavorint la creativitat humana per aprofitar fins i tot la crisi com una ocasió de discerniment i un nou model econòmic. El que ha prevalgut en els últims decennis postulava la maximització del profit i del consum, en una òptica individualista i egoista dirigida a valorar les persones només per la seva capacitat de respondre a les exigències de la competitivitat. Des d'una altra perspectiva, però, l'èxit autèntic i durador s'obté amb el do d'un mateix, de les pròpies capacitats intel·lectuals, de la pròpia iniciativa, ja que un desenvolupament econòmic sostenible, és a dir, autènticament humà, necessita del principi de gratuïtat com a manifestació de fraternitat i de la lògica del do. En concret, dins l'activitat econòmica, el qui treballa per la pau es configura com aquell que instaura amb els seus col·laboradors i companys, amb els clients i els usuaris, relacions de lleialtat i de reciprocitat. Realitza l'activitat econòmica per al bé comú, viu el seu esforç com quelcom que va més enllà del seu interès mateix, per a benefici de les generacions presents i futures. Es troba així treballant no sols per a ell mateix, sinó també per a donar als altres un futur i un treball digne.

En l'àmbit econòmic es necessiten, especialment per part dels Estats, polítiques de desenvolupament industrial i agrícola que es preocupin del progrés social i de la universalització d'un estat de dret i democràtic. És fonamental i imprescindible, a més, l'estructuració ètica dels mercats monetaris, financers i comercials, que han de ser estabilitzats i més ben coordinats i controlats, de manera que no es causi dany als més pobres. La sol·licitud dels molts que treballen per la pau s'ha de dirigir a més –amb una major resolució respecte al que s'ha fet fins ara– a atendre la crisi alimentària, molt més greu que la financera. La seguretat dels aprovisionaments d'aliments ha tornat a ser un tema central en l'agenda política internacional, a causa de crisis relacionades, entre d'altres coses, amb les oscil·lacions sobtades dels preus de les primeres matèries agrícoles, amb els comportaments irresponsables per part d'alguns agents econòmics i amb un control insuficient per part dels governs i la comunitat internacional. Per a fer front a aquesta crisi, els qui treballen per la pau estan cridats a actuar plegats amb esperit de solidaritat, des de l'àmbit local fins a l'internacional, amb l'objectiu de posar els agricultors, en particular a les petites realitats rurals, en condicions de poder desenvolupar la seva activitat de manera digna i sostenible des d'un punt de vista social, ambiental i econòmic.

L'educació a una cultura de la pau: el paper de la família i de les institucions

6. Vull reiterar amb força que tots els qui treballen per la pau estan cridats a conrear la passió pel bé comú de la família i la justícia social, així com el compromís per una educació social idònia.

Ningú no pot ignorar o minimitzar el paper decisiu de la família, cèl·lula base de la societat des del punt de vista demogràfic, ètic, pedagògic, econòmic i polític. Aquesta té com a vocació natural promoure la vida: acompanya les persones en el seu creixement i les anima a potenciar-se mútuament mitjançant l'atenció recíproca. En concret, la família cristiana porta amb ella el germen del projecte d'educació de les persones segons la mesura de l'amor diví. La família és un dels subjectes socials indispensables en la realització d'una cultura de la pau. Cal tutelar el dret dels pares i el seu paper primer en l'educació dels fills, en primer lloc en l'àmbit moral i religiós. En la família neixen i creixen els qui treballen per la pau, els futurs promotors d'una cultura de la vida i de l'amor.

En aquesta immensa tasca d'educació per a la pau estan implicades en particular les comunitats religioses. L'Església se sent participi en aquesta gran responsabilitat a través de la nova evangelització, que té com a pilars la conversió a la veritat i a l'amor de Crist i, conseqüentment, un nou naixement espiritual i moral de les persones i les societats. L'encontre amb Jesucrist plasma els qui treballen per la pau, compromentent-los en la comunió i la superació de la injustícia.

Les institucions culturals, escolars i universitàries exerceixen una missió especial en relació amb la pau. A elles se'ls demana una contribució significativa no sols en la formació de noves generacions de líders, sinó també en la renovació de les institucions públiques, nacionals i internacionals. També poden contribuir a una reflexió científica que assenta les activitats econòmiques i financeres en un sòlid fonament antropològic i ètic. El món actual, particularment el polític, necessita del suport d'un pensament nou, d'una nova síntesi cultural, per a superar tecnicismes i harmonitzar les múltiples tendències polítiques amb vista al bé comú. Aquest, considerat com un conjunt de relacions interpersonals i institucionals positives al servei del creixement integral dels individus i els grups, és la base de qualsevol educació a l'autèntica pau.

Una pedagogia del qui treballa per la pau

7. Com a conclusió, apareix la necessitat de proposar i promoure una pedagogia de la pau. Aquesta demana una vida interior rica, referents morals clars i vàlids, actituds i estils de vida apropiats. En efecte, les iniciatives per la pau contribueixen al bé comú i creen interès per la pau i eduquen per a ella. Pensaments, paraules i gestos de pau creen una mentalitat i una cultura de la pau, una atmosfera de respecte, honestat i cordialitat. Cal ensenyar els homes a estimar-se i educar-se per a la pau, i a viure amb benevolència, més que amb simple tolerància. És fonamental que es creï el convenciment que «cal dir no a la venjança, cal reconèixer les pròpies culpes, acceptar les disculpes sense exigir-les i, en fi, perdonar», de manera que els errors i les ofenses puguin ser en veritat reconeguts per avançar plegats cap a la reconciliació. Això suposa la difusió d'una pedagogia del perdó. El mal, en efecte, es venç amb el bé, i la justícia es busca imitant Déu Pare que estima tots els seus fills (cf. Mt 5,21-48). És un treball lent, perquè suposa una evolució espiritual, una educació per als valors més alts, una visió nova de la història humana. És necessari renunciar a la falsa pau que prometen els ídols d'aquest món i als perills que l'acompanyen; a aquesta falsa pau que fa les consciències cada vegada més insensibles, que porta a tancar-se en un mateix, a una existència atrofiada, viscuda en la indiferència. Al contrari, la pedagogia de la pau implica acció, compassió, solidaritat, valentia i perseverança.

Jesús encarna el conjunt d'aquestes actituds en la seva existència, fins al do total d'ell mateix, fins «perdre la vida» (cf. Mt 10,39; Lc 17,33; Jn 12,35). Promet als seus deixebles que, abans o després, faran el descobriment extraordinari de què hem parlat a l'inici, és a dir, que en el món es troba Déu, el Déu de Jesús, completament solidari amb els homes. En aquest context, voldria

recordar l'oració amb què es demana a Déu que ens faci instruments de la seva pau, per portar el seu amor on hi hagués odi, el seu perdó on hi hagués ofensa, la vertadera fe on hi hagués dubte. Per part nostra, al costat del beat Joan XXIII, demanem a Déu que illumini també amb la seva llum la ment dels qui governen les nacions, perquè, alhora que s'esforcen pel benestar just dels seus ciutadans, assegurin i defensin el do bellíssim de la pau; que encengui les voluntats de tots els homes per tirar per terra les barreres que divideixen els uns dels altres, per estrènyer els vincles de la caritat mútua, per fomentar la comprensió recíproca, per perdonar, en fi, a tots aquells que ens hagin injuriat. D'aquesta manera, sota el seu auspici i la seva empara, que tots els pobles s'abracin com germans i floreixi i regni sempre entre ells la tan anhelada pau.

Amb aquesta invocació, demano que tothom sigui veritable treballador i constructor de pau, de manera que la ciutat de l'home creixi en concòrdia fraternal, en prosperitat i pau.

Benet XVI, papa

Vaticà, 8 de desembre de 2012

Audiències generals “en l'Any de la Fe”

DÉU REVELA «EL SEU DESIGNI»

5 de desembre de 2012

Benvolguts germans i germanes,

Al començament de la seva carta als cristians d'Efes (cf. 1,3-14), l'apòstol Pau eleva una oració de benedicció a Déu, Pare de nostre Senyor Jesucrist, oració que fa poc que hem escoltat i que ens introdueix a viure el temps de l'Advent en el context de l'Any de la fe. El tema d'aquest himne de lloança és el pla de Déu respecte a l'home, que es defineix en termes plens d'alegria, de sorpresa i de gratitud, com una «decisió benèvola» (cf. v. 9), de misericòrdia i d'amor.

Per què l'Apòstol eleva a Déu, des del fons del seu cor, aquesta benedicció? Pel fet que veu la seva obra en la història de la salvació, que culmina en l'encarnació, mort i resurrecció de Jesús, i contempla com el Pare celestial ens ha elegit abans de la fundació del món, per ser els seus fills adoptius, en el seu Fill unigènit, Jesucrist (cf. Rm 8,14s; Gal 4,4s). Per tant, nosaltres existim des de l'eternitat en la ment de Déu, en un gran projecte que Déu ha reservat per a ell mateix i que ha decidit posar en pràctica i revelar en «la plenitud dels temps» (cf. Ef 1,10). Sant Pau ens ajuda a entendre que tota la creació, i en particular l'home i la dona, no són el resultat de la casualitat, sinó que responen a un projecte de bondat de la raó eterna de Déu, que amb la força creadora i redemptora de la seva Paraula, dóna origen al món. Aquesta primera afirmació ens recorda que la nostra vocació no és simplement existir en el món, estar inserits en una història, ni tampoc ser només una criatura de Déu; és quelcom més gran: és haver estat elegits per Déu fins i tot abans de la creació del món, en el Fill, Jesucrist. En ell, existim, per dir-ho d'alguna manera, ja des de sempre. Déu ens considera en Crist com fills adoptius. La «decisió benèvola» de Déu, que és qualificada per l'Apòstol com «decisió d'amor» (cf. Ef 1,5), és definida com «el misteri» de la voluntat de Déu (v. 9), amagat i ara revelat en la Persona i en l'obra de Crist. La iniciativa divina precedeix tota resposta humana: és un do gratuït del seu amor que ens embolcalla i ens transforma.

Però quin és l'objectiu final d'aquest pla misteriós? Quin és el centre de la voluntat de Déu? És allò —ens diu sant Pau— de «recapitular en el Crist totes les coses» (v. 10). En aquesta expressió es troba una de les formulacions centrals del Nou Testament que ens fan entendre el pla de Déu i el seu disseny d'amor per la humanitat, una formulació que al segle II, sant Ireneu de Lió va posar com a nucli de la seva cristologia: «recapitular» tota la realitat en Crist. Potser alguns de vosaltres recordeu la fórmula emprada pel papa sant Pius X per a la consagració del món al Sagrat Cor de Jesús: «Restaurar totes les coses en Crist» (*Instaurare omnia in Christo*), una fórmula que fa referència a aquesta expressió paulina, i que també va ser el lema d'aquell sant Pontífex.

L'Apòstol, però, parla més específicament de recapitular l'univers en Crist, i això significa que en el gran esquema de la creació i de la història, Crist es presenta com el centre de tot el camí del món, la columna vertebral de tot, que atrau a ell mateix la totalitat de la realitat mateixa, per a superar la dispersió i el límit, i conduir-ho tot a la plenitud volguda per Déu (cf. Ef 1,23).

Aquesta «decisió benèvola» no ha romàs, per dir-ho així, en el silenci de Déu, al cim del seu Cel, sinó que ell l'ha fet saber entrant en relació amb l'home, al qual no ha revelat qualsevol cosa, sinó ell mateix. Ell no ha comunicat simplement un conjunt de veritats, sinó que s'ha autocomunicat a nosaltres, fins ser un de nosaltres, fins encarnar-se. El concili Vaticà II en la Constitució dogmàtica *Dei Verbum* diu: «Va plaure a Déu, en la seva bondat i saviesa, revelar-se ell mateix i fer conèixer el misteri de la seva voluntat, per mitjà del qual els homes tenen accés al Pare pel Crist, Verb encarnat, en l'Esperit Sant, i participen de la naturalesa divina» (n. 2). Déu no sols diu alguna cosa, sinó que es comunica, ens introdueix en la naturalesa divina, de manera que hi estiguem embolcallats, divinitzats. Déu revela el seu gran projecte d'amor en entrar en relació amb l'home, acostant-se a ell fins al punt de fer-se ell mateix un home. «L'invisible de Déu» —continua la *Dei Verbum*—, «mogut pel seu gran amor, parla als homes com a amics (cf. Ex 33,11; Jn 15,14-15) i conviu amb ells (cf. Ba 3,38), per tal d'invitar-los i acollir-los a la seva companyia» (ibíd.). Només amb la intel·ligència i les seves capacitats, l'home no hauria pogut aconseguir aquesta revelació tan brillant de l'amor de Déu; és Déu qui ha obert el seu cel i s'ha abaixat per conduir l'home cap a l'abisme del seu amor.

Encara més, sant Pau escriu als cristians de Corint: «Cap ull no ha vist mai, ni cap orella ha sentit, ni el cor de l'home somia allò que Déu té preparat per als qui l'estimen. A nosaltres, però, Déu ens ho ha revelat per mitjà de l'Esperit, ja que l'Esperit tot ho penetra, fins el més profund de Déu» (1Co 2,9-10). I sant Joan Crisòstom, en una famosa pàgina de comentari a la Carta als efesis, invita a gaudir de tota la bellesa de la «decisió benèvola» de Déu revelada en Crist. I sant Joan Crisòstom diu: «Què et manca? T'has convertit en immortal, t'has fet lliure, t'has convertit en fill, t'has convertit en just, ets un germà, t'has convertit en un cohereu, amb Crist regnes, amb Crist ets glorificat. Tot se'ns ha donat, i —com està escrit— “com no ens ho donarà tot juntament amb ell?” (Rm 8,32). Els teus primers fruits (cf. 1Co 15,20.23) són adorats pels àngels [...]: què et manca?» (PG 62.11).

Aquesta comunió en Crist per obra de l'Esperit Sant, oferta per Déu a tots els homes amb la llum de la Revelació, no és quelcom que se superposa a la nostra humanitat, sinó que és el compliment dels anhels més profunds, d'aquell desig d'infinit i de plenitud que habita en les profunditats de l'ésser humà, i l'obre a una felicitat no temporal i limitada, sinó eterna. Sant Bonaventura de Bagnoregio, en referència a Déu que es revela i ens parla a través de les Escripures, per portar-nos a ell, diu: «La Sagrada Escripura és [...] el llibre en què hi ha escrites paraules de vida eterna perquè no sols creguem sinó que també posseïm la vida eterna, on veurem, estimarem i tots els nostres desitjos es realitzaran» (*Breviloquium*, Prol., *Opera Omnia* V, 201s.).

Finalment, el beat papa Joan Pau II va dir, i cito, que «La Revelació introdueix en la història un punt de referència del qual l'home no pot prescindir si vol arribar a comprendre el misteri de la seva existència; però, per altra banda, aquest coneixement remet constantment al misteri de Déu que la ment humana no pot exhaurir, sinó només rebre i acollir en la fe» (Fides et ratio, 14).

En aquesta perspectiva, quin és, doncs, l'acte de fe? És la resposta de l'home a la Revelació de Déu, que es dona a conèixer, que manifesta el seu disseny de benevolència; i és, per emprar una expressió de sant Agustí, deixar-se agafar de la veritat que és Déu, una veritat que és Amor. Per això sant Pau subratlla que a Déu, que ha revelat el seu misteri, se li degui «l'obediència de la fe» (Rm 16,26; cf. 1,5; 2Co 10,5-6), l'actitud «mitjançant la qual l'home es confia tot sencer i lliurement a Déu, oferint "l'homenatge de l'enteniment i de la voluntat al Déu que es revela", i acceptant voluntàriament la revelació que d'ell hem rebut» (Const. Dogm. Dei Verbum, 5). L'obediència no és un acte d'imposició, sinó que és un deixar-se, un abandonar-se a l'oceà de la bondat de Déu.

Tot això porta a un canvi fonamental en la manera com ens relacionem amb la realitat sencera, tot apareix en una nova llum; es tracta per tant d'una vertadera «conversió», la fe és un «canvi de mentalitat», perquè el Déu que s'ha revelat en Crist i ha donat a conèixer el seu pla d'amor, ens agafa, ens atrau a ell mateix, es converteix en el sentit que sosté la vida, la roca sobre la qual es pot trobar l'estabilitat. A l'Antic Testament trobem una expressió intensa sobre la fe, que Déu confia al profeta Isaïes per comunicar-la al rei de Judà, Acaz. Déu diu: «Si no teniu fe» –o sigui si no sou fidels a Déu–, «no us podreu mantenir fermes» (Is 7,9 b). Per tant, hi ha un vincle entre romandre i comprendre, que expressa bé com la fe és un acollir en la vida la visió de Déu sobre la realitat, deixar que Déu ens guïi a través de la seva Paraula i dels sagraments, per entendre què hem de fer, quin és el camí que hem d'agafar, com hem de viure. Al mateix temps, però, és la comprensió a la manera de Déu, i veure amb els nostres ulls allò que fa una vida sòlida, que ens permet «estar drets», i no caure.

Benvolguts amics, l'Advent, el temps litúrgic que just hem començat, i que ens prepara per al Nadal, ens posa davant el misteri lluminós de la vinguda del Fill de Déu, el gran «disseny de bondat» amb què vol atraure'ns a ell, per fer-nos viure en plena comunió d'alegria i de pau amb ell. L'Advent ens invita un cop més, enmig de moltes dificultats, a renovar la certesa que Déu és present: Ell ha vingut al món, convertint-se en un home com nosaltres, per portar la plenitud del seu disseny d'amor. I Déu exigeix que també nosaltres ens convertim en un senyal de la seva acció en el món. A través de la nostra fe, la nostra esperança, el nostre amor, ell vol entrar en el món sempre novament, i vol sempre novament fer resplendir la seva llum en la nit.

LES ETAPES DE LA REVELACIÓ

12 de desembre de 2012

Benvolguts germans i germanes,

En l'última catequesi he parlat de la Revelació de Déu, com a comunicació que ell fa d'ell mateix en el seu disseny de benevolència i d'amor. Aquesta Revelació de Déu s'insereix en el temps i en la història dels homes: història que es converteix en «lloc on podem constatar l'acció de Déu a favor de la humanitat. Ell ens atrapa en allò que per a nosaltres és més familiar i fàcil de verificar, perquè constitueix el nostre context quotidià, sense el qual no aconseguirem comprendre'ns» (Joan Pau II, Enc. Fides et ratio, 12).

L'evangelista sant Marc —com hem escoltat— relata, en termes clars i sintètics, els moments inicials de la predicació de Jesús: «S'ha complert el temps i el regne de Déu és a prop» (Mc 1,15). El que illumina i dóna sentit ple a la història del món i de l'home comença a brillar a la gruta de Betlem, és el Misteri que contemplarem d'aquí a pocs dies per Nadal: la salvació que es realitza en Jesucrist.

En Jesús de Natzaret Déu manifesta el seu rostre i demana la decisió de l'home de reconèixer-lo i seguir-lo. El fet que Déu s'hagi revelat en la història per entrar en relació de diàleg d'amor amb l'home, dóna un nou sentit a tot el camí humà. La història no és un simple anar passant dels segles, anys, dies, sinó el temps d'una presència que li dóna ple significat i obre a una esperança sòlida.

On podem llegir les etapes d'aquesta Revelació de Déu? La Sagrada Escripura és el lloc privilegiat per a descobrir els esdeveniments d'aquest camí, i voldria —una vegada més— invitar a tots, en aquest Any de la fe, a agafar amb més freqüència la Bíblia per llegir-la i meditar-la i prestar més atenció a les lectures de la missa dominical. Tot això constitueix un aliment preciós per a la nostra fe.

Llegint l'Antic Testament veiem que les intervencions de Déu en la història del poble que ha elegit i amb el qual ha establert una aliança, no són esdeveniments que passen i cauen en l'oblit, sinó que es converteixen en memòria, constitueixen la història de salvació mantinguda viva en la consciència del poble d'Israel a través de la celebració dels esdeveniments salvadors.

Així, en el llibre de l'Èxode, el Senyor indica a Moisès que celebri el gran moment de l'alliberament de l'esclavatge d'Egipte, la Pasqua jueva, amb aquestes paraules: «Tingueu aquest dia com un memorial i celebren-lo amb una festa de pelegrinatge en honor del Senyor. És una institució perpètua. Totes les generacions l'han de celebrar» (12,14). Per a tot el poble d'Israel recordar el que Déu ha fet es converteix en una mena d'imperatiu permanent, per tal que el pas del temps estigui marcat per la memòria viva dels esdeveniments passats, que així formen, dia rere dia, novament la història i romanen presents.

En el llibre del Deuteronomi, Moisès es dirigeix al poble dient: «Estigues atent i mira bé de no oblidar mai els fets que els teus ulls han contemplat. Que durant tota la vida no se t'esborrin de la memòria: fes-los conèixer als teus fills i als fills dels teus fills» (4,9). I així també ens diu a nosaltres: «Mira bé perquè no oblidis les coses que Déu ha fet amb nosaltres.» La fe és alimentada pel descobriment i el record del Déu que és sempre fidel, que guia la història i és el fonament segur i estable sobre el qual construir la pròpia vida.

També el cant del Magníficat que la Mare de Déu eleva a Déu, és un exemple altíssim d'aquesta història de Salvació, d'aquesta memòria que té present l'obrar de Déu. Maria exalta l'obrar misericordiós de Déu en el camí concret del seu poble, la fidelitat a les promeses d'aliança fetes a Abraham i la seva descendència; i tot això és memòria viva de la presència divina que mai no falla (cf. Lc 1,46-55).

Per a Israel, l'Èxode és l'esdeveniment històric central en què Déu revela la seva poderosa acció. Déu allibera els israelites de l'esclavitud a Egipte, perquè puguin tornar a la Terra Promesa i adorar-lo com l'únic Déu veritable. Israel no es posa en marxa per a ser un poble com els altres —per tenir també ell una independència nacional— sinó per a servir Déu en el culte i en la vida, per a crear per a Déu un lloc on l'home estigui en obediència a ell, on Déu estigui present i sigui adorat en el món i, naturalment, no sols per a ells, sinó per a testimoniar-lo enmig d'altres pobles.

La celebració d'aquest esdeveniment és un fer-lo present i actual, perquè l'obra de Déu no falla. Ell té fe en el seu disseny d'alliberament i encara el segueix, perquè l'home pugui reconèixer i servir el seu Senyor i respondre amb fe i amor a la seva acció. Llavors Déu es revela a ell mateix no sols en l'acte primordial de la creació, sinó entrant en la nostra història, en la història d'un petit poble que no era ni el més nombrós, ni el més fort.

I aquesta revelació de Déu, que va endavant en la història, culmina en Jesucrist. Déu, el Logos, la Paraula creadora que és a l'origen del món, s'ha encarnat en Jesús i ha mostrat el veritable rostre de Déu. En Jesús es compleix tota promesa, en ell es dona el cim de la història de Déu amb la humanitat.

Quan llegim el relat dels dos deixebles en camí cap a Emmaús, narrat per sant Lluç, veiem com emergeix de manera clara que la persona de Crist illumina l'Antic Testament, la tota la història de la Salvació i mostra el gran disseny unitari de dos Testaments, mostra el camí de la seva unitat. Jesús, de fet, explica als dos viatgers perduts i desillusionats que és el compliment de tota promesa: «Llavors, començant pels llibres de Moisès i continuant pels de tots els profetes, els va explicar tots els passatges de les Escripures que es refereixen a ell» (24,27).

L'Evangelista relata l'exclamació dels dos deixebles després d'haver reconegut que aquell company de viatge era el Senyor: «¿No és veritat que el nostre cor s'abusava dins nostre mentre ens parlava pel camí i ens obria el sentit de les Escripures?» (v. 32).

El Catecisme de l'Església catòlica resumeix les etapes de la revelació divina: Déu ha invitat l'home, des del principi, a una comunió profunda amb ell, i fins i tot quan l'home, per la seva desobediència, perd la seva amistat, Déu no l'abandona al poder de la mort; al contrari, li ofereix moltes vegades la seva aliança.

El Catecisme recorre el camí de Déu amb l'home des de l'aliança amb Noè després del diluvi fins a la crida d'Abraham a sortir de la seva terra per fer-lo pare d'una multitud de pobles. Déu constitueix Israel com el seu poble, a través de l'Èxode, l'aliança del Sinaí i el do, per mitjà de Moisès, de la Llei per ser reconegut i servit com l'únic Déu viu i veritable. Amb els profetes, Déu condueix el seu poble a l'esperança de la Salvació.

Coneixem —a través d'Isaïes— el «segon Èxode», el retorn de l'exili de Babilònia a la terra pròpia, la refundació del poble, en el mateix temps, però molts es queden en la dispersió i així comença la universalitat d'aquesta fe. Al final no s'espera ja només un rei, David, un fill de David, sinó un «Fill de l'home», la salvació de tots els pobles. Es fan encontres entre les cultures, primer amb Babilònia i Síria, després també amb la multitud grega.

Així veiem com el camí de Déu s'eixampla, s'obre cada cop més cap al misteri de Crist, el Rei de l'Univers. En Crist es realitza finalment la Salvació en la seva plenitud, el disseny benèvol de Déu. Ell mateix es fa un de nosaltres.

He fet una pausa per a fer memòria sobre l'obrar de Déu en la història de l'home, per mostrar les etapes d'aquest gran disseny d'amor testimoni en l'Antic i el Nou Testament: un únic disseny de Salvació per a tota la humanitat, progressivament revelat i realitzat per la potència de Déu, on Déu sempre reacciona a les respostes de l'home i troba nous inicis d'aliança quan l'home es perd. Això és fonamental en el camí de fe.

Estem en el temps litúrgic de l'Advent que ens prepara per al Sant Nadal. Com tots sabem la paraula advent significa 'vinguda', 'presència', i antigament indicava l'arribada del rei o de l'emperador a una província determinada. Per a nosaltres els cristians, significa una realitat meravellosa i desconcertant. Déu mateix ha travessat el seu cel i s'ha inclinat cap a l'home; ha forjat una aliança amb ell, entrant en la història d'un poble.

Ell és el rei que ha baixat a aquesta pobra província que és la terra, i ens ha obsequiat amb la seva visita assumint la nostra carn, fent-se home com nosaltres. L'Advent ens invita a recórrer el camí d'aquesta presència i ens recorda una vegada i una altra que Déu no se n'ha anat del món, que no està absent, que no ens abandona; al contrari, surt al nostre encontre de maneres diferents que hem d'aprendre a discernir.

I també nosaltres, amb la nostra fe, la nostra esperança i la nostra caritat, estem cridats, dia rere dia, a distingir i testimoniar aquesta presència en el món sovint superficial i distret, a fer que resplendeixi en la nostra vida la llum que ha il·luminat la gruta de Betlem. Gràcies.

MARIA VERGE: ICONA DE LA FE OBEDIENT

19 de desembre de 2012

Benvolguts germans i germanes,

En el camí de l'Advent, Maria Verge té un lloc especial, com aquella que d'una manera única ha esperat el compliment de les promeses de Déu, acollint en la fe i en la carn Jesús, el Fill de Déu, en obediència total a la voluntat divina. Avui voldria reflexionar amb vosaltres breument sobre la fe de Maria a partir del gran misteri de l'Anunciació.

«Chaire kecharitomene, ho Kyrios meta sou», 'Alegra't, plena de gràcia, el Senyor és amb tu' (Lc 1,28). Aquestes són les paraules –relatades per l'evangelista Lluc–, amb què l'arcàngel Gabriel saluda Maria. A primera vista el terme chaire, 'alegra't', sembla una salutació normal, usual en el costum grec, però aquesta paraula, quan es llegeix en el context de la tradició bíblica, adquireix un significat molt més profund. Aquest mateix terme es troba quatre vegades en la versió grega de l'Antic Testament i sempre com un anunci d'alegria per la vinguda del Messies (cf. So 3,14; Jl 2,21; Za 9,9; Lm 4,21). La salutació de l'àngel a Maria és, doncs, una invitació a l'alegria, a una alegria profunda, anuncia el final de la tristesa que hi ha en el món confrontada amb el final de la vida, el patiment, la mort, el mal, la foscor del mal que sembla enfosquir la llum de la bondat divina. És una salutació que marca el començament de l'Evangeli, la Bona Nova.

Però per què Maria és invitada a alegrar-se d'aquesta manera? La resposta es troba a la segona part de la salutació: «El Senyor és amb tu.» També aquí, a fi de comprendre bé el significat de l'expressió, hem de recórrer a l'Antic Testament. En el llibre de Sofonies trobem aquesta expressió: «Crida de goig, ciutat de Sió! [...] El Senyor, rei d'Israel, és dintre teu [...]. El Senyor, el teu Déu, el tens a dins. Ell és poderós i et salva!» (3,14-17). En aquestes paraules hi ha una doble promesa feta a Israel, a la filla de Sió: Déu vindrà com un salvador i habitarà enmig del seu poble, al ventre de la filla de Sió. En el diàleg entre l'àngel i Maria es realitza exactament aquesta promesa: Maria s'identifica amb el poble esposat amb Déu, és en realitat la ciutat de Sió en persona; en ella es compleix l'espera de la vinguda definitiva de Déu, en ella habita el Déu viu.

En la salutació de l'àngel, Maria és anomenada plena de gràcia; en grec el terme gràcia, *charis*, té la mateixa arrel lingüística que la paraula alegria. Fins i tot en aquesta expressió s'aclareix encara més la font de l'alegria de Maria: l'alegria prové de la gràcia, que ve de la comunió amb Déu, de tenir una relació tan vital amb ell, de ser casa de l'Esperit Sant, totalment modelada per l'acció de Déu. Maria és la criatura que d'una manera única ha obert la porta al seu Creador, s'ha posat a les seves mans, sense límits. Ella viu totalment de la relació i en la relació amb el Senyor; té una actitud d'escolta, atenta a reconèixer els signes de Déu en el camí del seu poble; s'insereix en una història de fe i d'esperança en les promeses de Déu, que constitueix el teixit de la seva existència, i se sotmet lliurement a la paraula rebuda, a la voluntat divina en l'obediència de la fe.

L'evangelista Lluc narra la història de Maria a través d'un bon paralelisme amb la història d'Abraham. Així com el gran patriarca va ser el pare dels creients que va respondre a la crida de Déu de sortir de la terra on vivia, de la seva seguretat, per iniciar el viatge cap a una terra desconeguda i posseïda només per la promesa divina, també Maria confia plenament en la paraula que li anuncia el missatge de Déu i es converteix en model i mare de tots els creients.

M'agradaria recalcar un altre aspecte important: l'obertura de l'ànima a Déu i a la seva acció en la fe també inclou l'element de la foscor. La relació de l'ésser humà amb Déu no anul·la la distància entre el Creador i la criatura, no elimina allò que l'apòstol Pau va dir davant la profunditat de la saviesa de Déu, «Que en són, d'insondables, els seus judicis, i d'impenetrables, els seus camins!» (Rm 11,33). Però així aquell –com Maria–, està obert de manera total a Déu, arriba a acceptar la voluntat de Déu, encara que sigui misteriosa, malgrat que sovint no correspongui a la voluntat pròpia i sigui una espasa que travessa l'ànima, com profèticament dirà el vell Simeó a Maria en el moment en què Jesús és presentat al Temple (cf. Lc 2,35). El camí de fe d'Abraham inclou el moment de l'alegria pel do del seu fill Isaac, però també un moment de foscor, quan ha de pujar a la muntanya Morià per a complir un encàrrec paradoxal: Déu li demana que sacrifiqui el fill que li acaba de donar. A la muntanya l'àngel li diu: «No aixequis la mà contra el noi, no li facis res. Ara sé que reverencies Déu, tu que no li has refusat el teu fill únic» (Gn 22,12); la confiança plena d'Abraham en el Déu fidel a la seva promesa existeix fins i tot quan la seva paraula és misteriosa i difícil, gairebé impossible d'acceptar. El mateix s'esdevé amb Maria, la seva fe viu l'alegria de l'Anunciació, però també passa per la foscor de la crucifixió del Fill, per arribar fins a la llum de la Resurrecció.

No és diferent per al camí de fe de cadascun de nosaltres: trobem moments de llum, però també trobem passatges en què Déu sembla absent, el seu silenci pesa damunt el nostre cor i la seva voluntat no es correspon amb la nostra, amb allò que ens agradaria. Però com més ens obrim a Déu, rebem el do de la fe, posem la nostra confiança en ell per complet –com Abraham i com Maria–, més ell ens fa capaços, amb la seva presència, de viure cada situació de la vida en pau i garantia de la seva lleialtat i del seu amor. Però això significa sortir de nosaltres mateixos i dels nostres projectes, perquè la paraula de Déu és llum que guia els nostres pensaments i les nostres accions.

Vull tornar a centrar-me en un aspecte que sorgeix en les històries sobre la infància de Jesús narrades per sant Lluc. Maria i Josep porten el seu fill a Jerusalem, al Temple, per presentar-lo i consagrar-lo al Senyor com ho requeria la llei de Moisès: «Tot primogènit mascle serà consagrat al Senyor» (Lc 2,23). Aquest gest de la Sagrada Família adquireix un sentit més profund si el llegim a la llum de la ciència evangèlica del Jesús de dotze anys que, després de tres dies de recerca, és trobat al Temple discutint entre els mestres. A les paraules plenes de preocupació de Maria i Josep: «Fill meu, per què t'has portat així amb nosaltres? El teu pare i jo et buscàvem amb àn-

sia», es correspon la resposta misteriosa de Jesús: «Per què em buscàveu? No sabíeu que jo havia d'estar a casa del meu Pare?» (Lc 2,48-49). És a dir, en la propietat del Pare, a la casa del Pare, com ho està un fill. Maria ha de renovar la fe profunda gràcies a la qual va dir «sí» en el moment de l'Anunciació; ha d'acceptar que la precedència la té el Pare veritable de Jesús; ha de ser capaç de deixar lliure aquest Fill que ha concebut perquè continui amb la seva missió. I el «sí» de Maria a la voluntat de Déu, en l'obediència de la fe, es repeteix al llarg de tota la seva vida, fins al moment més difícil, el de la creu.

Davant tot això podem preguntar-nos: com ha pogut viure d'aquesta manera Maria al costat del seu Fill, amb una fe tan forta, fins i tot en la foscor, sense perdre la confiança plena en l'acció de Déu? Hi ha una actitud de fons que Maria assumeix davant el que està passant en la seva vida. En l'Anunciació, ella se sent torbada en sentir les paraules de l'àngel –és el temor que sent l'home quan és tocat per la proximitat de Déu–, però no és l'actitud de qui té temor davant el que Déu pot demanar. Maria reflexiona, s'interroga sobre el significat d'aquella salutació (cf. Lc 1,29). La paraula grega que s'utilitza a l'Evangeli per a definir aquest reflexionar, diàleg, es refereix a l'arrel de la paraula diàleg. Això significa que Maria entra en un diàleg íntim amb la paraula de Déu que li ha estat anunciada, no la té per superficial, sinó que l'aprofundeix, la deixa penetrar dins la seva ment i dins el seu cor per entendre el que el Senyor vol d'ella, el sentit de l'anunci. Una altra referència sobre l'actitud interior de Maria davant l'acció de Déu la trobem, sempre seguint l'evangeli de sant Lluç, en el moment del naixement de Jesús, després de l'adoració dels pastors. Es diu que Maria «guardava tot això en el seu cor i ho meditava» (Lc 2,19); el terme grec és *symbolon*, podríem dir que ella unia, afegia al seu cor tots els esdeveniments que li anaven succeint; posava cada element, cada paraula, cada fet dins el tot i ho comparava, els conservava, reconeixent que tot prové de la voluntat de Déu. Maria no es deté en una primera comprensió superficial del que succeeix en la seva vida, sinó que sap mirar en el profund, es deixa interrogar pels esdeveni-

fulgencio villar s.l.

EMPRESA CONSTRUCTORA

CONSTRUCCIONS I REHABILITACIONS

C/ Sant Carles i Sant Josep, 4-6 - 43201 Reus (Tarragona)
Tel./fax 977 320 368 · Mòbil 617 467 919 · fulgenciovillar@terra.es

ments, els processa, els discerneix, i adquireix aquella comprensió que només la fe pot garantir-li, i la humilitat profunda de la fe obedient de Maria, que acull dins d'ella mateixa fins i tot allò que no comprèn de l'acció de Déu, deixant que sigui Déu qui obri la seva ment i el seu cor. «Feliç tu que has cregut: allò que el Senyor t'ha anunciat es complirà» (Lc 1,45), exclama la parenta Elisabet. És per la seva fe que totes les generacions l'anomenaran benaurada.

Benvolguts amics, la solemnitat del Nadal del Senyor que aviat celebrarem ens invita a viure aquesta mateixa humilitat i obediència de la fe. La glòria de Déu es manifesta en el triomf i en el poder d'un rei, no brilla en una ciutat famosa, en un palau sumptuós, sinó que viu al ventre d'una verge, es revela en la pobresa d'un infant. L'omnipotència de Déu, també en les nostres vides, actua amb la força, sovint silenciosa, de la veritat i de l'amor. La fe ens diu, per tant, que el poder inerme d'aquell Nen, al final venç el soroll dels poders del món.

